

PÖLLUJÄLJEKATSE (PJK) EESKIRI

Kinnitatud EKL Volinike koosoleku poolt 30.05.2012

Kehtib alates 1.07.2012

Sisukord

ÜLDOSA.....	3
Eeskirja kehtivus.....	3
Üldised nõuded.....	3
Eksami- ja võistlushooaeg.....	3
Eksamit või võistlust korraldav organisatsioon/peakorraldaja	3
Kohtunik	3
Eksamil või võistlusel osalejad.....	4
Kaelarihmakohustus / jalutusrihma kaasaskandmine.....	5
Eksami või võistluse katkestamine haiguse/vigastuse tõttu.....	5
Osalemisõigus.....	5
Ligipääsetavuskontroll	5
Hindamine.....	6
Diskvalifitseerimine.....	6
Koerajuhipoolne abi koerale.....	7
Hindamine.....	7
Töötšempionitiitel.....	7
Võistlusraamat.....	7
Vastutus.....	7
Vaktsineerimine.....	8
Eksami või võistluse toimumise päevad.....	8
Järevalve.....	8
Autasustamistseremoonia, auhinnad.....	8
Distsiplinaarõigused.....	8
Iseloomutest / ligipääsetavusetest	8
PJK-1.....	11
PJK-2.....	22
PJK-3.....	33
Lisad PJK jaoks.....	44

ÜLDOSA

Eeskirja kehtivus

Eeskiri kehtib alates 01.07.2012 ning muudab automaatselt kehtetuks kõik varasemad vastava koolitusala eeskirjad.

Üldised nõuded

Põllujäljekatse (PJK) on eelkõige teenistuskoores mõeldud dressuuriala, mis koosneb kuulekusest ja jäljetööst. Jäljetöö toimub vastavalt rahvusvahelise IPO eeskirja A-osale ja kuulekusosa vastavalt kehtiva rahvusvahelise IPO eeskirja B-osale.

Kõik eksamid ja võistlused tuleb läbi viia vastavalt sportlikele üldpõhimõtetele. Eeskirjad on kohustuslikud kõigi asjassepuutuvate isikute jaoks ja kõik katsel osalejad peavad täitma samasid katsenõudeid. Kõik üritused on avalikud. Ürituse toimumise kohast ning algusajast tuleb üldsust avalikult informeerida.

Eksameid ja võistlusi tuleb korraldada selliselt, et need vastaksid terviklikele astmetele (mõlemad osasooritused). Koolitustulemus on võimalik saada vaid sellisel juhul, kui ühe eksami või võistluse raames sooritatakse edukalt mõlemad koolitusala vastava astme osasooritused.

Eksami- ja võistlushooaeg

Käesoleva eeskirjaga reguleeritud eksameid ja võistlusi võib korraldada aastaringiselt, tingimusel, et ilmastikutingimused seda lubavad ja inimeste ega koerte tervist ja turvalisust ei ohustata. Vastasel juhul on eksamite ja võistluste korraldamine keelatud. Otsuse eksami või võistluse toimumise kohta langetab üritust hindav kohtunik.

Eksamit või võistlust korraldav organisatsioon/peakorraldaja

Peakorraldaja vastutab ürituse läbiviimise organisatoorse poole eest. Peakorraldaja tegeleb ja jälgib ürituse kõigi vajalike etappide ettevalmistamist ning läbiviimist. Peakorraldaja vastutab ürituse eeskirjadekohase läbiviimise eest ning peab olema kohtuniku käsutuses kogu ürituse ajal.

Peakorraldaja ei või seega osaleda eksamil või võistlusel koerajuhina ega võtta endale peakorraldaja tööle lisaks muid ülesandeid.

Peakorraldaja vastutab järgneva eest:

- eksami või võistlusega seotud dokumentatsiooni ettevalmistamine ja lubade saamine;
- käesolevast eeskirjast lähtuvatele nõuetele vastavate jäljepõldude leidmine kõigile eksami- või võistlusastmetele;
- kokkulepped jäljepõldude omanike ning võimalike jahialade valdajatega;
- kogenud vabatahtlike, s.h. jäljetegija, kuulekuseosa inimrühma jt. leidmine;
- eksami või võistluse kuupäeva nõuetekohane registreerimine;
- eeskirjadekohase platsivarustuse olemasolu tagamine;
- kõikide hinnatavate astmete hindamislehtede ja protokollide olemasolu tagamine;
- võistlusraamatute ettevalmistamine;
- tötunnistuse, vaksineerimistunnistuse ning vajadusel nõuetekohase kindlustuslepingu olemasolu kontrollimine.

Peakorraldaja peab kohtuniku teavitama hiljemalt kolm päeva enne eksami või võistluse toimumist selle toimumiskohast, algusajast, eksami või võistluse tüübist ja osalevate koerte arvust ning andma ürituse toimumiskohale jõudmiseks vajalikud juhised. Juhul kui seda nõuet ei täideta, on kohtunikul õigus hindamisest keelduda.

Eksami või võistluse korraldamise luba tuleb kohtunikule esitada enne eksami või võistluse algust.

Kohtunik

IPO või PJK hindamisõigust omava kohtuniku võib kutsuda üritust korraldav organisatsioon, kohtuniku võib määrata ka Eesti Kennelliit. Kutsutavate kohtunike arvu üle võib otsustada ürituse korraldaja, kuid igal juhul tuleb arvestada, et üks kohtunik võib hinnata maksimaalselt 36 osasooritust päevas. Iga PJK sooritus vastab kahele osasooritusele.

Kohtunik ei või hinnata koeri, kes on tema omanduses või valduses; koeri, kelle omanik või valdaja elab

kohtunikuga samas leibkonnas; koeri, kelle koerajuhiks eksamil või võistlusel on kohtunikuga samas leibkonnas elav inimene. Eksamil või võistlusel, kus kohtunik hindab, ei või ta osaleda koerajuhina.

Kohtunik ei tohi oma käitumisega mõjutada ega segada koera tööd. Kohtunik vastutab kehtivate eeskirjade õige ja korrektse järgimise eest. Kohtunikul on õigus eksam või võistlus katkestada, juhul kui toimuv on vastuolus temapoolsete juhiste ja ametlike eeskirjadega.

Kohtunikul on õigus diskvalifitseerida koerajuht ebasportliku käitumise, motivatsiooniesemete kaasaskandmise, katse-eeskirjade või loomakaitseeaduse rikkumise ning heade tavade eiramise eest. Diskvalifitseerimine tuleb igal juhul märkida võistlusraamatusse koos selle põhjusega. Diskvalifitseerimise korral tühistatakse kõik selle hetkeni antud punktid.

Kohtuniku hinnang on lõplik ning ei kuulu vaidlustamisele. Kohtuniku kritiseerimine võib tuua kaasa eksami- või võistluspaigast minemasaatmise ning lõpuks ka distsiplinaarkaristuse. Põhjendatud juhtudel, mis puudutavad kohtunikupoolset eeskirjade rikkumist, mitte faktilisi otsuseid, võib esitada kaebuse kaheksa päeva jooksul alates rikkumise toimumisest.

Eksamil või võistlusel osalejad

Eksamil või võistlusel osalejad peavad üritusele tähtjaks registreeruma. Koos registreerimisavalduse esitamisega võtab osaleja endale kohustuse tasuda registreerimistasu. Juhul kui registreerunud osaleja ei saa mistahes põhjusel üritusel osaleda, peab ta sellest eksami või võistluse peakorraldajat viivitamatult teavitama. Eksamil või võistlusel osaleja peab täitma kõiki vastavas piirkonnas kehtivaid veterinaar- ja loomakaitseõudeid. Osaleja peab järgima kohtuniku ja peakorraldaja poolt antavaid juhiseid. Koerajuht peab esitama oma koera laitmatul sportlikul moel ning osalema mõlemal antud koolitusala osasooritusel, olenemata kummagi üksiku osasoorituse tulemusest. Eksam või võistlus lõpeb tulemuste teatavakstegemisega (autasustamis- ja tseremooniaga) ning võistlusraamatute tagastamisega.

Kohtunikul on õigus eemaldada eksamilt või võistluselt vigastatud või muul põhjusel töövõimetu koer ja seda ka koerajuhiga tahte vastaselt. Juhul kui koerajuht katkestab soorituse, tehakse võistlusraamatusse märge "mitterahuldav katkestamise tõttu". Juhul kui koerajuht katkestab soorituse seoses koera märgatava vigastusega või esitab loomaarsti vastavasisulise tõendi, tehakse võistlusraamatusse märge "katkestamine haiguse tõttu". Kohtunikul on õigus diskvalifitseerida koerajuht ebasportliku käitumise, motivatsiooniesemete kaasaskandmise, katse-eeskirjade või loomakaitseeaduse rikkumise ning heade tavade eiramise eest. Võistluse või eksami enneaegse katkestamise korral tuleb igal juhul teha võistlusraamatusse vastav märge koos katkestamise põhjusega. Diskvalifitseerimise korral tühistatakse kõik selle hetkeni saadud punktid.

Koerajuht peab kogu eksami või võistluse jooksul kandma kaasas koera jalutusrihma. Samuti peab koer kandma lihtsat üherealist piisavalt avarat mittepoovas asendis olevat kettkaelarihma. Kõik teised rihtmud, sh. nahkrihmud, puugi/kirburihmad, ogadega kaelarihmud jms, on keelatud.

Eksam või võistlus algab ligipäätavuse kontrolliga/iseloomutestiga ning lõpeb autasustamis- ja tseremooniaga. Jalutusrihm võib olla koera eest peidetud, samuti võib koerajuht kanda seda üle oma vasaku õla, nii et kinnitus asub all paremal küljel.

Eeskirjas toodud käsklused tuleb anda tavapärase hääletooniga, lühidalt ning ühesõnaliselt. Käsklused võivad olla mistahes keeles, kuid peavad olema sama tegevuse jaoks alati ühesugused (kehtib mõlema osasoorituse kohta).

Käesolevas eeskirjas toodud käsklused on soovituslikud. Sama tegevuse jaoks tuleb iga kord kasutada sama sõnalist käsklust.

Juhul kui eksamil või võistlusel osaleb ühes astmes mitu osalejat, peab stardijärjekorra kindlaks määrama loosi teel.

Eksami või võistluse toimumiseks peab sellel osalema vähemalt 3 koerajuhti. Kui üks korraldav organisatsioon korraldab samal kuupäeval mitme koolitusala eksamid või võistlused (arvesse lähevad seejuures järgnevad koolitusala: IPO-VO, IPO-ZTP, IPO-1, IPO-2, IPO-3, FH1, FH2, IPO-FH, PJK), siis peab kõigile eksamitele või võistlustele kokku olema registreerunud vähemalt 3 koerajuhti. Ühe osalejaga eksam või võistlus ei ole lubatud.

Juhul kui koerajuhiga puue ei võimalda tal koera juhtida oma vasakul küljel, võib koer püsida koerajuhist paremal pool. Sellisel juhul lähtutakse hindamisel samuti käesolevatest eeskirjadest, asendades eeskirjas toodud vasaku poole läbivalt parema poolega.

Iga PJK astet võib korrata nii sageli, kui soovitakse. Astmed tuleb läbida järjekorras 1-2-3. Koer võib osaleda järgmises, kõrgemas astmes vaid juhul, kui ta on eelmises astmes saavutanud koolitustulemuse. Erandiks on olukord, kus koeral ei ole eelmise astme PJK tulemust, kuid on IPO tulemus. IPO-1 tulemusega koeral on õigus osaleda PJK-1 või PJK-2 astmes; IPO-2 või IPO-3 tulemusega koeral on õigus osaleda PJK-1, PJK-2 või PJK-3

astmetes. Koeraga tuleb alati osaleda kõrgeimas saavutatud PJK astmes, v.a. juhtudel, kui eksam ei ole seotud paremusjärjestuse selgitamisega.

Kaelarihmakohustus / jalutusrihma kaasaskandmine

Turvalisusenõuetest lähtuvalt peab koerajuht kogu eksami või võistluse vältel kandma kaasas jalutusrihma. Jalutusrihm võib olla kinnitatud üle koerajuhi õla (kinnitus koeraga võrreldes koerajuhi vastasküljel) või olla peidus. Koeral peab kogu eksami või võistluse jooksul kaelas olema nõuetekohane kaelarihm. Kohtunik peab kõigi osasoorituste ajal jälgima, et kaelarihma kandmise nõuet täidetakse. Kettkaelarihm ei või olla ogasid ega lisakinnitusi ning see peab olema piisavalt avar. Kirbu/puugirihmad tuleb enne eksamit või võistlust kaelast ära võtta.

Kasutatav kettkaelarihm peab vastama standardnäitajatele, seda eriti kaalu osas. Kahtluste tekkimisel võib kohtunik nõuda kaelarihma vahetamist, kuid see peab toimuma enne osasoorituse algust. Juhul kui kahtlustatakse peidetud ogadega rihma või millegi samaväärsse kasutamist, peab kohtunik koera ja koerjuhi eksamilt või võistluselt eemaldama (diskvalifitseerimine).

Sissekanne: "Diskvalifitseeritud ebasportliku käitumise tõttu"

Kõik eelnevalt saavutatud punktid tühistatakse.

Jäljeajamisel võib koer lisaks kohustuslikule kettkaelarihmale kanda ka jäljetrakse.

Kui koer saab eksami või võistluse käigus vigastada ja/või tema töövõime on mingil moel piiratud, on kohtunikul õigus lõpetada eksam või võistlus selle koera jaoks ka siis, kui koerajuht sellise otsusega nõus ei ole.

Eksami või võistluse katkestamine haiguse/vigastuse tõttu

Juhul kui eksamil või võistlusel teatatakse koera haigusest, tuleb toimida järgnevalt:

Kui koerajuht teatab pärast osasoorituse läbimist, et koer on haigestunud, suunatakse koer veterinaari juurde, kes väljastab vastavasisulise tõendi. Võistlusraamatusse tehakse märge "katkestatud haiguse tõttu". Kui koerajuht keeldub veterinaari juurde minemast, tehakse märge "mitterahuldav katkestamise tõttu". Veterinaari tõendi võib saata ka eksami või võistluse järgselt. Juhul kui koerajuht ei esita veterinaari tõendit nelja päeva jooksul alates ürituse toimumisest, jääb võistlusraamatusse märge "mitterahuldav katkestamise tõttu". Võistlusraamat tagastatakse koerajuhile. Juhul kui koerajuht keeldub võistlusraamatut kohtunikule jätmast, tehakse võistlusraamatusse kohe sissekanne "mitterahuldav katkestamise tõttu". Juhul kui võistlusraamat jääb kohtuniku kätte, kannab koerajuht kõik kulud, mis on seotud võistlusraamatu temale tagastamisega.

Märkus: kohtunikul on õigus eemaldada eksamilt või võistluselt koer, kes näib talle haige või vigastatud. Sama kehtib koerte kohta, kes oma vanuse tõttu ei või kehtivat loomakaitseeadust arvestades osaleda. Antud juhtudel tehakse võistlusraamatusse märge "katkestatud vigastuse tõttu".

Osalemisõigus

PJK eksamil või võistlusel osalemiseks peab koer olema vähemalt 15 kuud vana. Koer peab olema jõudnud nõutud vanusesse eksami või võistluse toimumise päevaks. Erandid selles osas ei ole lubatud. Eksamil või võistlusel osalemise eeltingimuseks on edukalt sooritatud BH katse.

Eksamil või võistlusel võivad osaleda kõik koerad olenemata suurusest, tõust või põlvnemistunnistusest. Koer peab olema seisundis, mis võimaldab tal täita PJK eeskirjast tulenevaid nõudeid.

Koerajuht võib osaleda vaid ühel eksamil või võistlusel päevas. Ühel eksamil või võistlusel võib koerajuht osaleda kuni kahe koeraga. Koer saab ühel eksamil või võistlusel saavutada ainult ühe koolitustulemuse.

Indlevad emased koerad võivad osaleda kõigil eksamil või võistlustel, kuid neid tuleb hoida teistest osalejatest eraldi. Jäljeosa (A-osa) soorituse võivad nad teha vastavalt ajakavale, ent kuulekuseosa (B-osa) läbivad nad viimastena eksami või võistluse lõpus. Nähtavalt tiineid, imetavaid ja koos kutsikatega olevaid emased ei tohi osalema lubada.

Haiged ja nakkushaiged/nakkuskahtlusega koerad eemaldatakse kõigilt eksamilt ja võistlustelt.

Ligipääsetavuskontroll

Ligipääsetavuskontrolli läbiviimine

Iga eksami või võistluse alguses, enne esimese osasooritust, peab kohtunik läbi viima koera ligipääsetavuse kontrolli (iseloomutesti). Test peab sisaldama koera märgistuse (tätoveering, kiip vm) kontrollimist. Koer, kes ei läbi ligipääsetavuskontrolli, ei saa eksamil või võistlusel osaleda ning tuleb diskvalifitseerida. Koeraomanikud, kelle koerad on kiibistatud, peavad tagama märgistuse kontrollimiseks vajaliku kiibilugeja olemasolu.

Lisaks jälgib kohtunik koera ligipäasetavust (iseloomu) kogu eksami või võistluse jooksul. Kohtunik peab koheselt diskvalifitseerima koera, kellel ta märkab iseloomuvigasid. Diskvalifitseerimine tuleb kanda võistlusraamatusse koos iseloomuvea nimetamisega.

Ligipäasetavuskontrolli läbiviimine:

1. Ligipäasetavuskontroll tuleb läbi viia tavapärastes tingimustes koera jaoks neutraalsel territooriumil.
2. Iga koerajuht esitab oma koera kohtunikule eraldi.
3. Koer peab olema tavalise jalutusrihma otsas. Rihma tuleb hoida lödvana.
4. Kohtunik peab vältima igasugust provotseerimist. Koer peab lubama end puudutada.

Hindamine:

- a) Koera positiivne käitumine: koer on testimise ajal näiteks neutraalne, enesekindel, rahulik, tähelepanelik, temperamentne, ükskõikne.
- b) Veel aktsepteeritav käitumine: koer on testimise ajal näiteks mõnevõrra ebastabiilne või veidi närviline, veidi ebakindel. Sellised koerad lubatakse võistlusele või eksamile, kuid kohtunik peab neid kogu ürituse vältel hoolega jälgima.
- c) Koera negatiivne käitumine, iseloomuviga: koer, kes on näiteks arg, ebakindel, hirmunud, paugukartlik, kontrolli alt väljas, hammustav või agressiivne, diskvalifitseeritakse.

Hindamine

Sooritust hinnatakse punktide ja hinnetega (kvalifikatsioon). Hinded ja neile vastavad punktid peavad väljendama iga üksiku elemendi soorituse kvaliteeti.

Punktitabel:

Maksimum-punktid	Võrratu	Väga hea	Hea	Rahuldav	Mitterahuldav
5,0	5,0	4,5	4,0	3,5	3,0 – 0
10,0	10,0	9,5 - 9,0	8,5 - 8,0	7,5 - 7,0	6,5 – 0
15,0	15,0 - 14,5	14,0 - 13,5	13,0 - 12,0	11,5 - 10,5	10,0 – 0
20,0	20,0 - 19,5	19,0 - 18,0	17,5 - 16,0	15,5 - 14,0	13,5 – 0
30,0	30,0 - 29,0	28,5 - 27,0	26,5 - 24,0	23,5 - 21,0	20,5 – 0
35,0	35,0 – 33,0	32,5 – 31,5	31,5- 28,0	27,5 - 24,5	24,0 – 0
70,0	70,0 - 66,5	66,0 - 63,0	62,5 - 56,0	55,5 - 49,0	48,5 – 0
80,0	80,0 - 76,0	75,5 - 72,0	71,5 - 64,0	63,5 - 56,0	55,5 – 0
100,0	100,0 - 96,0	95,5 - 90,0	89,5 - 80,0	79,5 - 70,0	69,5 – 0

Protsendid:

Hinne	Antud protsent	Mahaarvamine
Võrratu	= vähemalt 96 %	või kuni miinus 4 %
Väga hea	= 95 kuni 90 %	või miinus 5 kuni 10 %
Hea	= 89 kuni 80 %	või miinus 11 kuni 20 %
Rahuldav	= 79 kuni 70 %	või miinus 21 kuni 30 %
Ebapiisav	= alla 70 %	või miinus 31 kuni 100 %

Iga osasoorituse eest tuleb anda täisarv punkte. Komakohtadega punkte võib anda üksikute harjutuste eest. Kui osasoorituse lõpus ei saada punktide liitmisel summaks täisarvu, võib punktisummat ümardada üles- või allapoole, sõltuvalt üldmuljest.

Sama kogupunktisumma korral on otsustavaks A-osa kõrgeim tulemus. Mõlema osasoorituse ühesuguse punktisumma korral läheb koht jagamisele.

Diskvalifitseerimine

Koer, kes eksami kestel lahkub koerajuhi juurest või eksami- või võistlusplatsilt ega ei naase kolmanda kutsumise peale, diskvalifitseeritakse.

Diskvalifitseerimise korral tühistatakse kõik eelnevalt antud punktid, sh ka teisest osasooritusest saadud punktid. Võistlusraamatusse ei kanta hindeid ega punkte. Juhul kui kohtunik tuvastab koeral iseloomuvea või koerajuht

käitub ebasportlikult (näiteks on alkoholihoobes, kannab kaasas motivatsiooniesemeid ja/või toitu), rikub PJK eeskirju, rikub kehtivaid loomakaitsenõudeid või eirab häid tavasid, siis osaleja diskvalifitseeritakse. Juhul kui koer väljub koerajuhi kontrolli alt (koer lahkub eksami- või võistlusplatsilt või koerajuhi juurest ega tule tagasi hiljemalt kolmanda kutsumise peale), koer ja koerajuht diskvalifitseeritakse.

Käitumine	Tagajärg
<ul style="list-style-type: none"> Koerajuhi ebasportlik käitumine (nt kannab kaasas motivatsiooniesemeid ja/või toitu) PJK eeskirjade rikkumine, kehtivate loomakaitsenõuete rikkumine või heade tavade eiramine; Keelatud kaelarihma (ogad, kummisisaldusega rihtm vm) kasutamise kahtlus <p>Kehtivad kogu eksami või võistluse territooriumil</p>	<p>DISKVALIFITSEERIMINE.</p> <p>Tühistatakse kõik senini saavutatud punktid, hindeid ei anta.</p> <p>NB! Sooritustele ei anta kommentaari!</p>
Ligipäasetavuskontrolli mitteläbimine	<p>DISKVALIFITSEERIMINE iseloomuvea tõttu.</p> <p>Tühistatakse kõik senini saavutatud punktid, hindeid ei anta.</p> <p>NB! Sooritusele ei anta kommentaari!</p>
Koer lahkub koerajuhi juurest või eksami- või võistlusplatsilt ega tule hiljemalt kolmanda kätse peale tagasi	<p>DISKVALIFITSEERIMINE. Tühistatakse kõik senini saavutatud punktid, hindeid ei anta.</p> <p>NB! Sooritustele ei anta kommentaari!</p>

Koerajuhipoolne abi koerale

Tuleb lähtuda tuleb PJK eeskirjas toodud kohustuslikest mahaarvamistest. Juhul kui koerajuht abistab soorituste ajal koera, tuleb seda tähele panna ja hindamisel arvesse võtta.

Hindamine

Eksam või võistlus arvestatakse sooritatuks juhul, kui koer saab iga osasoorituse eest vähemalt 70% võimalikest punktidest.

Maksimumpunktid	Võrratu	Väga hea	Hea	Rahuldav	Mitterahuldav
200 punkti	200-192	191-180	179-160	159-140	139-0

Töötšempionitiitel

Tiitli "Rahvuslik Töötšampion" nõuded kehtestab Eesti Kennelliit.

Võistlusraamat

Igale eksamil või võistlusel osalevale koerale peab olema väljastatud võistlusraamat. Võistlusraamatu väljastamise reeglid kehtestab koerajuhi kodumaa rahvuslik kennelorganisatsioon. Eksami või võistluse tulemus tuleb igal juhul kanda koera võistlusraamatusse ning kohtunik ja peakorraldaja peavad tulemuse üle kontrollima ja allkirjastama.

Alates 2012. aastast tuleb võistlusraamatusse kindlasti sisse kanda järgnev info: võistlusraamatu number (siiani vabatahtlik); koera nimi ja tõug; koera märgistus (tätoveering, kiip); koeraomaniku nimi, aadress (juhul kui erineb koera omaniku andmetest, siis) koerajuhi nimi; A-osa tulemus; B-osa tulemus; kogupunktsumma; hinne; kohtuniku nimi ja allkiri.

Vastutus

Koera omanik vastutab kõigi koera poolt põhjustatud kehavigastuste ja materiaalsete kahjude eest, seega peab ta olema selles osas kindlustatud. Eksamil või võistlusel toimuva õnnetuse korral vastutab koerajuht enda ning oma koera eest. Koerajuht järgib kohtuniku ja korraldava klubi poolt antavaid juhiseid omast vabast tahtest ja täidab juhiseid omal vastutusel.

Vaktsineerimine

Nõuetekohane vaktsineerimistõend (vaktsineerimissertifikaat) tuleb esitada kohtunikule või peakorraldajale enne eksami või võistluse algust.

Eksami või võistluse toimumise päevad

Eksameid võib korraldada kõigil nädalapäevadel.

Võistlusi võib korraldada järgnevatel reeglite alusel:

a) laupäev, pühapäev ja riigipühad. Võistlused toimuvad reeglina nädalalõpul ja riiklike pühade ajal.

b) reedesed võistlused. Reedel võib võistlust korraldada vaid juhul, kui tegemist on mitmepäevase üritusega.

Märkus: reedesel päeval võib võistlust korraldada vaid juhul, kui üritusele on registreerunud rohkem koeri, kui oleks võimalik hinnata ainult laupäeval ja pühapäeval. Üritus ei või alata enne keskpäeva (12.00). Lubatud maksimaalne osalejate arv on poole võrra vähem kui eelpool nimetatud (vt peatükk "Kohtunik").

c) riigipühade ajal toimuvad võistlused. Riigipühade ajal kehtivad võistlustele eeltooduga analoogsed nõuded.

Erandid: riigipühade ajal võistluste korraldamisel tuleb lähtuda Eesti Kennelliidu poolt kehtestatud piirangutest. Üritusi ei saa korraldada riiklikele pühadele eelnevatel lühendatud tööpäevadel.

Järelvalve

Eesti Kennelliit võib eksami või võistluse osas läbi viia järelvalvet. Eesti Kennelliidu poolt määratud ja vastava koolituselaga hästi kursis olev isik kontrollib, kas üritus viiakse läbi kehtivatele eeskirjadele ja nõuetele vastavalt. Ka need organisatsioonid, kes on konkreetse eksami või võistluse taotlenud, võivad viia läbi järelvalvet.

Autasustamistseremoonia, auhinnad

Sama kogupunktsumma korral on PJK 1-3 puhul otsustavaks kõrgeim tulemus A-osas. Mõlemas osas ühesuguse punktsumma korral läheb koht jagamisele (sõltumata astmest). Juhul kui kõrgemas astmes koolitustulemust omav koer sooritab 1. või 2. astet, siis paremusjärjestuse määramisel tema tulemust ei arvestata ja järjestamisel paigutatakse ta tahapoole. Üldjuhul peavad kõik osalejad olema autasustamistseremoonial kohal. Eksami või võistluse lõpetamisel toimub kõigepealt autasustamine ja seejärel antakse üle eksami või võistlusega seotud dokumendid.

Distsiplinaarõigused

Ürituse peakorraldaja vastutab ürituse toimumise territooriumil korra ja turvalisuse tagamise eest.

Juhul kui korra ja turvalisuse tagamise nõudeid ei täideta, on kohtunik kohustatud ürituse läbiviimise peatama või lõpetama. Juhul kui korraldamisel eksitakse nende raam nõuete, PJK eeskirjade, loomakaitseaduse või heade tavade vastu, lõpetatakse ürituse läbiviimine.

Kohtuniku otsus on lõplik ning ei kuulu vaidlustamisele. Kohtuniku otsuse kritiseerimine võib kaasa tuua eksami- või võistluspaigast minemasaatmise ning lõpuks ka distiplinaarkaristuse. Põhjendatud juhtudel, mis puudutavad kohtunikupoolset eeskirjade rikkumist, mitte faktilisi otsuseid, võib esitada kaebuse/protesti. Protest peab olema kirjalik ning tuleb esitada kaebuse põhjuse aluseks oleva ürituse eest vastutavale ühingule/organisatsioonile. Protest esitatakse ühingu juhatuse kaudu ja peab olema allkirjastatud protesti esitaja, ühingu juhatuse liikme ning vähemalt ühe tunnistaja poolt. Protesti peab esitama 8 päeva jooksul alates ürituse toimumisest. Protesti vastuvõtmine ei tähenda automaatselt kohtuniku poolt langetatud otsuse ümbervaatamist. Protesti kohta langetab otsuse Eesti Kennelliit. Videolõike ei käsitleta tõestusmaterjalina.

Iseloomutest / ligipäasetavusetest

Koera ligipäasetavust tuleb jälgida kogu eksami või võistluse jooksul, sh. autasustamistseremoonial. Juhul kui ürituse jooksul torkab mõni koer silma märkimisväärse iseloomuprobleemiga, tuleb ta diskvalifitseerida ka siis, kui antud koer on selle hetkeni kõigis osasooritustes saavutanud positiivsed tulemused. Juhul kui koer eemaldatakse märkimisväärse iseloomuprobleemi tõttu, tuleb eemaldamise põhjus kanda eksami või võistluse dokumentidesse. Koer diskvalifitseeritakse.

1. Üldpõhimõtted:

- a) Ligipääsetavustest toimub **enne iga eksamit või võistlust**.
- b) Test peab toimuma **neutraalsel territooriumil**, mis ei või olla lähedalt seotud võistlusplatsi ega jäljepõldudega.
- c) Iga koera hinnatakse eraldi.
- d) Tuleb valida selline aeg, et koer ei peaks kohe peale ligipääsetavustesti alustama jälje- või platsiosa sooritamist.
- e) Testi ajal peavad koerad olema rihma otsas (lühike rihm, ilma jäljetraksideta). Rihma tuleb hoida lödvana. Suulisi käsklusi ei või anda.

Testi hindamisel tuleb lähtuda järgnevatest juhistest:

Testi läbiviimine ei või toimuda skemaatiliselt. Kohtunik otsustab testi läbiviimise korra; samas ei tohiks erinevate kohtunike vahel olla väga suuri varieerumisi, kuna mida vähem kohtunik testi läbiviimisse sekkub, seda sujuvamalt ja kindlamalt test möödub.

Läbipääsetavuse hindamine tuleks läbi viia tavakeskonnale võimalikult lähedases ümbruses ning koera ei tohi provotseerida, vastasel juhul on loomulik, et koer reageerib, eriti oluline on vältida selgeid ärriteid. Ligipääsetavuse kontrolli kohustuslik osa on **koera märgistuse kontrollimine**. Iseloomu/ligipääsetavust ei kontrollita mitte ainult ürituse alguses, vaid kogu eksami või võistluse jooksul. Juhul kui kohtunik märkab koeral iseloomuprobleemi olemasolu, võib ta läbi viia täiendava kontrollimise (nt paugukatse). Vajadusel võib seda kontrolli korrata.

2. ID-märgistuse kontroll:

ID-märgistuse kontroll on ligipääsetavustesti kohustuslik osa. Märgistust võib kontrollida visuaalselt (tätoveering) või kiibilugejaga (kiip). Koerad, kellel puudub tõutunnistus ja kes ei ole tätoveeritud, peavad olema kiibistatud. Kohtunik peab tegema eksami või võistluse dokumentidesse märke, et märgistuse kontrollimine on läbi viidud.

Juhul kui tätoveering ei ole täielikult loetav, tuleb arusaadavad numbrid/tähed siiski eksami või võistluse dokumentidesse kanda. Tätoveeringunumber peab vastama koerajuhi poolt registreerimisel esitatud registreerimistunnistuse andmetele. Juhul kui tekib probleeme (näiteks tätoveeringunumber on loetamatu), tuleb vastavasisuline märgete teha eksami või võistluse dokumentidesse.

Juhul kui kiibinumbrit ei ole võimalik kasutusel oleva kiibilugejaga tuvastada, tuleb teha eksami või võistluse dokumentidesse vastavasisuline märgete. Koer võib eksamil või võistlusel osaleda eeldusel, et suudetakes tõestada (näiteks vastav märgete vet. tõendil), et koer on märgistatud oma päritolumaa nõuetele vastavalt.

Koerajuhid, kes on lasknud oma koerale paigaldada kiibi välismaal, või kes on omandanud välismaal kiibistatud koera, peavad eksamil või võistlusel tagama märgistuse kontrollimiseks vajaliku kiibilugeja olemasolu. Koer, kelle ID-märgistust ei ole võimalik selgelt kindlaks teha, ei saa võistlusel ega eksamil osaleda.

3. Ligipääsetavustesti tulemused:

Positiivne tulemus = läbitud:

- koer on enesekindel;
- koer on rahulik, kindel ning tähelepanelik;
- koer on ergas ning tähelepanelik;
- koer on ükskõikne ning heatahtlik.

Piiripealne juhus = erilist edasist jälgimist nõudev:

- koer on rahutu, kuid ei ole agressiivne ning käitumine eksami või võistluse ajal on siiski tasakaalukas;
- koer on veidi ärevil, kuid muutub eksami või võistluse ajal siiski rahulikumaks.

Koerad, kes ei või eksamil või võistlusel osaleda:

- ebakindlad, hirmunud ning inimesega kontakti vältivad;
- närvilised, agressiivsed, ähvardavad, arg-agressiivsed;
- agressiivsed, ründavad.

4. Sissekanded:

Juhul kui koer tuleb eksamil või võistlusel eemaldada iseloomuprobleemide tõttu, tuleb võistlusraamatusse teha märgete "diskvalifitseeritud iseloomuprobleemide tõttu". Kõik selle hetkeni antud punktid tühistatakse.

Punkte ei anta ka sellisel juhul, kui need olid juba eelnevalt välja kuulutatud.

5. Eemaldamine:

Juhul kui koer ei läbi ligipääsetavustesti iseloomuprobleemi tõttu, tuleb ta eksamiilt või võistluselt kõrvaldada. Eelnevaga seonduvate otsuste ning tagajärgede üle otsustab kohalik kennelorganisatsioon.

Paugukartlikud koerad:

Eelkõige tuleb silmas pidada, et laskude peale agressiivseks muutuvad koerad ei kuulu paugukartlike koerte hulka. Agressiivset käitumist tuleb hinnata ligipääsetavusetesti raames. Paugukartlik koer tuleb kohe eksamiilt või võistluselt kõrvaldada. **Koerale ei anta soorituse eest punkte.**

Mida peetakse silmas paugukartlikkuse all?

Näited:

- koer tõuseb püsti, on hirmunud ja jookseb ära;
- koer jookseb eelnevalt kirjeldatult käitudes omaniku juurde;
- koer näitab üles paanilist hirmu ja üritab platsilt lahkuda või lahkub platsilt;
- koer näitab üles paanilist hirmu ja jookseb sihitult ringi.

Hindamisel tuleb jõuda selgusele, et tegemist ei ole koolitusveaga ning antud käskluse mittetäitmine (näiteks häiritud olukorras lamamiselt püsti tõusmine jms) on kindlasti seotud pauguga.

Kahtluse korral peab kohtunik paugukindluse kindlaks määrama sellisel moel, et ta palub koerajuhil koera rihma otsa panna ja tulistab seejärel umbes 15 sammu kaugusel koerast veel mõned korrad. Koer peab sel ajal seisma lõdva rihma otsas.

PJK-1

PJK-1 koosneb järgnevatest osasooritustest:

A-osa	100 punkti
B-osa	100 punkti
Kokku:	200 punkti

Osalemistingimused:

Eksami või võistluse toimumise päevaks peab koer olema jõudnud nõutud vanusesse. Erandid selles osas ei ole lubatud. Eksamil või võistlusel osalemise eeltingimuseks on edukalt sooritatud BH katse.

PJK-1 „A-osa“ – jälg:

Jälje teeb koerajuht, vähemalt 300 sammu, 3 sirget, 2 nurka (umbes 90 kraadi), 2 koerajuhile kuuluvat jäljeeset, vähemalt 20 minutit vana, jälje läbitöötamiseks aega 15 minutit

Jäljel püsimine:	79 punkti
Esemed:	21 punkti (11+10)
Kokku:	100 punkti

Juhul kui koer ei leia ühtegi eset, võib osasoorituse maksimumhindeks olla „rahuldav“.

Üldised nõuded:

Kohtunik või jäljekoordinaator määrab olemasoleva jäljepõllu asetust arvestades kindlaks jälgede kulgemise. Jäljed tuleb maha panna erinevalt. Ei ole lubatud, et näiteks esemed ja nurgad paikneksid igal jäljel üksteisest samal kaugusel. Jälje alguspunkt tuleb selgelt tähistada algusmärgiga, mis torgatakse maasse jälje alguspunkti vahetult vasakule.

Jälgede mahapanemise järjekord loositakse kohtuniku juuresolekul.

Jäljepõllud:

Jäljeosa läbiviimise jaoks on lubatud igasugune looduslik pinnas, näit. rohumaa, küntud põld, metsaalune.

Silmaga nähtavaid jälgi tuleks vältida nii palju kui võimalik. Kõigis eksami- või võistlusastmetes on jälgede olemasolevale jäljepõllule sobitamisel võimalik pinnasemuutus.

Jälgede mahapanek:

Kohtuniku või jäljekoordinaatori kohustuseks on:

- jälje kulgemise kindlaksmääramine;
- jäljetegijate juhendamine;
- jälgede mahapanemise kontrollimine.

Iga jälje kulgemine tuleb sobitada kasutatava jäljepõllu asetusega.

Jälg tuleb maha panna tavapärase sammuga. Jäljetegijapoolne abi, kasutades tavapärast erinevat sammu sirgetel, nurkades või esemetel, ei ole kogu jälje ulatuses lubatud.

Jäljetegija (= koerajuht) peab näitama jäljeesemeid kohtunikule või jäljekoordinaatorile enne jälje mahapanekut. Kasutada tohib ainult tugevat koerajuhi lõhna omavaid esemeid (olnud vähemalt 30 minutit koerajuhi käes). Jäljetegija (= koerajuht) jääb hetkeks jälje alguspunkti (lõhnapadjale) seisma ja liigub seejärel tavapärase sammuga ettenähtud suunas. Sirged tuleb teha tavapärase sammuga, jälge katkestamata või samme rõhutamata. Kahe sirge vahele peab jääma vähemalt 30 sammu.

Nurgad tuleb teha samuti tavapärase sammuga, seejuures jälgides, et koeral peab olema võimalus jätkata tööd järgmisel sirgel ilma vahepealse katkestuseta (vt. joonist). Samme ei tohi rõhutada ega jälge katkestada. Koer ei tohi jälje mahapanekut näha.

Jäljeesemete jäljele asetamine:

Esimene jäljeese asetatakse jäljele vähemalt 100 sammu järel esimesel või teisel sirgel, teine jäljeese asetatakse viimase sirge lõppu. Jäljeeset ei või panna vähem kui 20 sammu enne või pärast nurka. Jäljeesemed tuleb asetada jäljele liikumise pealt. Pärast viimase jäljeeseme mahapanekut peab jäljetegija liikuma veel mõned sammud otse edasi.

Jäljeesemed:

Kasutada tohib ainult tugevat koerajuhi lõhna omavaid esemeid (olnud vähemalt 30 minutit koerajuhi käes). Ühel jäljel tuleb kasutada erinevaid jäljeesemeid (materjal: näiteks nahk, tekstiil, puit). Esemed peavad olema umbes 10 cm pikad, 2-3 cm laiad ja 0,5-1 cm paksud. Nende värv ei tohi maastiku omast silmatorkavalt erineda.

PJK 2. ja 3. astme eksamil/võistlustel tuleb jäljeesemed nummerdada. Jäljeesemete numbrid peavad vastama jäljenumbri.

Koera jäljel töötamise ajal ei ole kohtunikul ja teda saatvatel isikutel lubatud minna piirkonda, kus koerajuhil ja koeral on õigus jäljel töötada.

Käsklused:

a) üks suuline käsklus: *otsimiseks* (nt: „jälg“).

Suuline käsklus *otsimiseks* on lubatud anda jälje alguses, jäljele saatmisel pärast esimest eset või juhul, kui koer teeb valenäitamise.

Jälje läbitöötamine ja jäljetöö hindamine:

b) Sooritamine: koerajuht valmistab koera jäljetöökse ette. Koer võib töötada ilma rihmata või 10 m pikkuse jäljenööri otsas. Jäljeajamise ajal võib 10 m pikkune jäljenöör kulgeda üle koera selja, küljelt või esi- ja/või tagajalgade vahelt läbi. Jäljenööri võib kinnitada otse mittepoovas asendis oleva kaelarihma külge või jäljerakmete kinnitusaasa külge (lubatud on rinnarakmed või Böttger-rakmed ilma lisarihmadeta). Kohtuniku kutsel läheb koerajuht koos koeraga kohtuniku juurde raporteerima. Raporteerimise ajal peab koer olema algasendis. Koerajuht teavitab kohtunikku, kas koer võtab jäljeeseme üles või näitab seda. Enne jäljetööd, jäljetööd alustades ja jäljetöö kestel peab vältima igasugust jõulist mõjutamist.

Jäljenöör peab olema vähemalt 10-meetrine. Kohtunik võib jäljenööri pikkust, kaelarihma ning jäljetrakse kontrollida ainult enne jäljetöö algust. „Flexi“-tüüpi rullrihmad ei ole lubatud.

Jäljealgus (lõhnapadi):

Kohtuniku märguandel tuuakse koer aeglaselt ja rahulikult alguspunkti ja pannakse jäljele. Koera lühidalt istuma panemine enne jäljealgust (u. 2 m) on lubatud.

Koer peab alustama jäljetööd iseseisvalt (sama kehtib jäljetöö uuesti alustamisel pärast jäljeeseme leidmist). Jäljenöör peab võimaldama koerajuhile teatava „mänguruumi“.

Koer peab võtma lõhna jäljealgusest rahulikult ja intensiivselt, nina maapinna lähedal. Lõhna ülesvõtmine peab toimuma koerajuhipoolse abita (v.a. käsklus *otsimiseks*). Lõhnapadja kontrollimisel ei ole ajalisi piiranguid; kohtunik peab otsustama lõhna ülesvõtmise intensiivsuse üle selle järgi, kuidas koer esimese sirge algusosas käitub.

Juhul kui koer töötab jäljealguse läbi kolmel korral, kuid ei suuda leida jälje kulgemise suunda, jäljetöö lõpetatakse.

Koer peab jälge ajama ühtlases tempos, intensiivselt, nina maapinna lähedal. Koerajuht järgneb koerale 10 m kaugusel jäljenööri lõpus. Vabalt (rihmata) töötava koera puhul tuleb samuti 10-meetrist vahemaad säilitada. Jäljenöör võib lõdvalt rippuda, kui koerajuht seda käest ei lase ning koeraga ettenähtud vahemaad säilitab. Vastu maapinda puutumine ei ole viga.

Jäljetöö:

Koer peab jälge ajama intensiivselt, kestvalt ning võimalikult ühtlases tempos (sõltuvalt pinnasest ja jälje raskusastmest). Koerajuht ei pea liikuma koera järel täpselt mööda jälge. Kiirus, millega jälg läbi töötatakse, ei ole hindamiskriteeriumiks seni, kuni jäljel töötatakse ühtlaselt ja veenvalt.

Nurgad:

Nurgad peab koer läbi töötama kindlalt. Kui koer kontrollib jälge asetust jäljelt lahkumata, siis seda ei loeta veaks. Nurkades keerutamine on viga. Pärast nurga läbimist peab koer jätkama jäljetööd eelneva jäljeajamisega samas tempos. Nurkade läheduses peab koerajuht püüdma säilitada nõutud vahemaad enda ja koera vahel.

Jäljeesemete näitamine või üles võtmine:

Leides eseme, peab koer selle ilma koerajuhipoolse mõjutuseta kohe üles võtma või seda veenvalt näitama. Eset üles võttes on koeral lubatud seista, istuda või tuua see seismajäänud koerajuhile. Jäljeesemega edasiliikumine või selle üles võtmine lamades on viga. Jäljeesemete näitamine võib toimuda seistes, istudes või lamades. Näitamisasendite vaheldumine erinevate esemete näitamisel on lubatud.

Veidi viltu lamamine eseme juures ei ole viga, jäljeeseme kõrvale lamamine või tugevalt koerajuhi poole pöördumine on vead. Jäljeesemed, mis leitakse tugeva koerajuhipoolse abiga (näiteks juhul, kui koer ei näita eset, kuid koerajuht kasutab jäljenööri mõjutamist või suulist käsklust, et takistada koeral jäljeajamise jätkamist), loetakse ületatuks.

Kui koer on eset näidanud või selle üles võtnud, asetab koerajuht jäljenööri maha ja läheb koera juurde. Jäljeeset üles tõstes näitab koerajuht, et koer on eseme leidnud. Jäljeesemete üles võtmine ja näitamine samal jäljel on viga.

Igasugune jäljeesemega edasiliikumine ja jäljeeseme üles võtmine lamades on vead. Juhul kui koer toob eseme ära, ei või koerajuht koerale vastu liikuda.

Kui koerajuht läheb jäljeeseme vastuvõtmiseks või ülestõstmiseks koera juurde, peab ta jääma koera kõrvale seisma.

Koer peab jääma rahulikult eseme näitamise või ülesvõtmise asendisse, kuni koerajuht annab talle käskluse jäljetöö jätkamiseks. Sellest asendist võtab koerajuht kaelarihma/jäljetrakside lähedalt jäljenööri kinni ning saadab koera *otsimise* käsklusega uuesti jälge ajama.

Jäljelt lahkumine:

Juhul kui koer soovib jäljelt lahkuda ning koerajuht teda selles takistab, annab kohtunik koerajuhile korralduse koerale järgneda. Koerajuht peab kohtuniku korraldusele alluma. Jäljetöö katkestatakse hiljemalt siis, kui koer eemaldub jäljest rohkem kui ühe jäljenööri pikkuse (rihmata jälge ajava koera puhul rohkem kui 10 m) või kui koerajuht keeldub täitmast kohtuniku korraldust ega järgne koerale.

Koera kiitmine:

Koera vaoshoitud kiitmine jäljel on lubatud ainult PJK-1 astmes, kuid seda ei või teha nurkades. Kiidusõna ei või sisaldada *otsimise* käsklust. Koera võib lühidalt kiita esemetel enne või pärast seda, kui koerajuht on tõstnud käe ja näidanud eset.

Lõppraport:

Pärast jäljeajamise lõppu peab koerajuht leitud esemeid kohtunikule näitama. Viimase eseme näitamise järel ning enne lõppraportit ning soorituse eest antavate punktide teatavakstegemist kohtuniku poolt ei või koeraga mängida ega teda sööta. Lõppraporti ajal peab koer püsima algasendis.

Hindamine:

A-osa hindamine algab hetkest, kui koer pannakse jäljele.

Koer peab töötama jäljel veenvalt, intensiivselt ja jätkuvalt ning olema nõuetekohaselt koolitatud.

Koerajuht peab tema ees olevale ülesandele keskendumisele ning kaasa töötama. Ta peab suutma õigesti tõlgendada oma koera reaktsioone, keskendumisele tööle ning mitte laskma ümbritsevatel kõrvalistel teguritel end häirida.

Kohtunik peab lisaks koera ja koerajuhi tööle jälgima ka üldpilti – pinnaseolusid, ilmastikuolusid, võimalikke ristuvaid jälgi ning ajafaktorit – ning ta peab tööle hinnangu andmisel neid ka arvesse võtma.

- jäljel püsimine (näiteks jäljetöö tempo sirgetel, enne ja pärast nurki, enne ja pärast esemeid).
- koera koolitustase (näiteks hektiline jäljealgus, surutud olek, vältimiskäitumise pakkumine).
- koerajuhipoolne lubamatu abi;
- jäljeajamist raskendavad asjaolud:
  - jäljepõllu pinnas (pinnast kattev taimestik, liiv, maastiku vaheldumine, sõnnik);
  - tuul;
  - metsloomarajad;
  - ilm (palavus, külm, vihm, lumi);
  - vahelduvad ilmastikutingimused.

Jäljetööle hinnangu andmisel peab arvestama eeltoodud kriteeriumeid.

Pärast seda, kui koerajuht on jäljeajamiseks valmis koeraga töö alustamiseks raporteerinud, peab kohtunik valima jäljetöö jälgimiseks positsiooni, kust ta näeb nii jäljetööd kui märkab võimalikke koerajuhipoolseid mõjutusi ning kuuleb koerajuhi poolt antavaid suulisi käsklusi.

Positsiooni valimisel peaks silmas pidama ka seda, et kohtunik ei satuks piirkonda, kus koeral on õigus jäljel töötada ning arvestama koerajuhi isikliku ruumi vajadust. Kohtunik peab suutma jälgida kogu jäljetööd.

Kohtunik peab hindama seda, millise innukuse ja millise enesekindlusega või vastavalt ebakindluse või vältimisega koer oma töösse suhtub.

Jälje läbitöötamise kiirus ei ole hindamiskriteeriumiks seni, kuni koer töötab jäljel intensiivselt, ühtlaselt ja veenvalt ning ilmutab positiivset suhtumist jäljetöösse.

Kui koer kontrollib jälje asetust jäljelt lahkumata, siis seda ei loeta veaks. Jäljel ekslemine, maapinnast kõrgel asetsev nina, loomulike vajaduste rahuldamine, nurkades keerutamine, koera pidev julgustamine koerajuhi poolt, koerajuhipoolne abi koerale jäljeajamisel või esemete näitamisel (jäljenööri kaudu või suuliselt), vigane jäljeesemete ülesvõtmine, vigane jäljeesemete näitamine ning valenäitamine (eset ei ole või leitud ese ei ole jäljetegija pandud) on vead ning neid hinnatakse vastavalt (igaüks kuni - 4 punkti).

Jäljel tugevalt ekslemine, puuduva intensiivsusega jäljeajamine, tormates jäljeajamine, loomulike vajaduste rahuldamine, hiirte otsimine jm taoline alandab igaüks punktisummat kuni 8 punkti võrra.

Jäljetöö katkestatakse, kui koer eemaldub jäljest rohkem kui ühe jäljenööri pikkuse võrra. Kui koer soovib jäljelt lahkuda ning koerajuht teda selles osas takistab, annab kohtunik koerajuhile korralduse koerale järgneda. Koerajuht peab kohtuniku korraldusele alluma. Kui koerajuht keeldub kohtuniku korraldust täitmast, jäljetöö katkestatakse.

Juhul kui koer ei jõua jälje lõppu eeskirjaga ettenähtud maksimaalse aja jooksul (1. ja 2. astmes 15 minutiga, 3. astmes 20 minutiga alates jäljetöö algusest) katkestab kohtunik jäljetöö. Katkestamise hetkeni toimunud jäljetööd hinnatakse.

Juhul kui koer näitab ühe jälje kestel mõlemat võimalikku liiki esemetööd, st võtab esemeid üles ja näitab esemeid, siis see on viga. Hinnatakse vaid neid jäljeesemeid, mis on näidatud/üles võetud koerajuhi poolt raporteerimisel ettekantud viisil.

Jäljeeseme ebakorrekse üles võtmise või näitamise või valenäitamise eest (eset ei ole või leitud ese ei ole jäljetegija pandud) võib antavat punktisummat vähendada kuni 4 punkti võrra. (Kui koerajuht läheb pärast valenäitamist koera juurde ja saadab koera sealt uuesti jäljele. Juhul kui koerajuht annab käskluse jäljeajamise jätkamiseks jäljenööri lõpus püsites, ilma et ta eelnevalt koera juurde oleks läinud, vähendatakse punktisummat 2 punkti võrra.)

Leidmata jäänud jäljeesemete eest punkte ei anta. Juhul kui ühtegi jäljetegija poolt jäljele asetatud eset ei leita, saab A-osa hindeks olla maksimaalselt "rahuldav". Siinjuures juures tuleb eriliselt arvesse võtta fakti, et koerajuht ei saa sooritada harjutust "esemelt uuesti jäljele saatmine".

Kui koer püüab jäljetöö ajal hakata taga ajama nähtavale ilmunud metsloomi, võib koerajuht püüda koera kontrolli alla saada, andes käskluse *lamamiseks*. Kohtuniku märguandel tuleb jäljetööd jätkata. Juhul kui see ei õnnestu, jäljetöö lõpetatakse (hinnang: diskvalifitseeritud kontrolli alt väljumise tõttu).

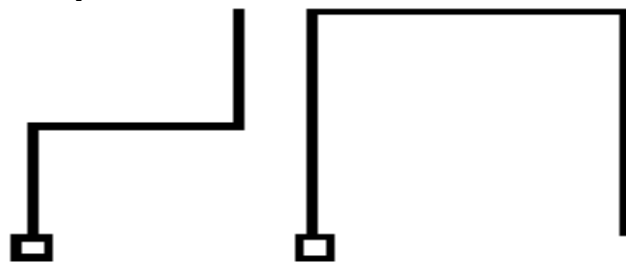
Katkestamine/diskvalifitseerimine:

Käitumine	Tagajärg
Koer saadetakse 3 korda edutult jäljealguspiirkonnast tööle	Katkestamine
- Kõikides astmetes: koer eemaldub jäljelt rohkem kui ühe jäljenööri pikkuse võrra või koerajuht ei allu kohtuniku korraldusele jäljelt eemaldunud koerale järgneda; - koer ei jõua eeskirjas ettenähtud aja jooksul jälje lõppu: 1. astmes 15 minutit alates jäljetöö algusest.	Katkestamine, selle hetkeni toimunud tööd hinnatakse HINNANG KUNI KATKESTAMISENI!
- koer võtab jäljeeseme üles ning keeldub seda loovutamast; - koer läheb metsloomale järele ning ei allu jäljetöö jätkamiseks antud käsule	DISKVALIFITSEERIMINE kontrolli alt väljumise tõttu!

Jäljeskeemid:

Alltoodud jäljeskeeme võib kasutada ka peegelpildis.

PJK-1 ja PJK-2

PJK-1 "B-osa" – kuulekus:

Harjutus 1:	rihmata kõrvalkäik	20 punkti
Harjutus 2:	liikumiselt istuma jäämine	10 punkti
Harjutus 3:	lamama jäämine ja juurdetulek	10 punkti
Harjutus 4:	toomine tasasel maal	10 punkti
Harjutus 5:	toomine üle tõkke	15 punkti
Harjutus 6:	toomine üle A-tõkke	15 punkti
Harjutus 7:	edasisaatmine ja lamamine	10 punkti
Harjutus 8:	lamamine häiritud olukorras	10 punkti
Kokku:		100 punkti

Üldised nõuded:

PJK-1 sooritusel läheb koerajuht rihma otsas oleva koeraga kohtuniku juurde, võtab algasendi, raporteerib ning eemaldab seejärel koeralt jalutusrihma.

On eriti oluline jälgida, et osalev koer oleks enesekindel ja tunneks tööst rõõmu.

Kõigis harjutustes peab koer töötama rõõmuga ning koerajuhile keskendunult. Hindamisel tuleb lisaks töö rõõmule arvesse võtta ka koera soorituste korrektsust ning see peab iseenestmõistetavalt ka harjutuste hinnetes kajastuma.

Juhul kui koerajuht unustab mõne harjutuse tervikuna sooritamata, tuletab kohtunik talle seda meelde. Punkte selle eest maha ei võeta. Harjutuseosade tegemata jätmine mõjutab harjutuse eest antavat hinnet.

Kasutatava varustuse nõuetelevastavust peab kohtunik kontrollima hiljemalt enne kuulekusosa algust. Varustus peab vastama PJK-eeskirjades sätestatule.

Harjutuste "rihmata kõrvalkäik" ning "lamamine häiritud olukorras" sooritamise ajal kasutatava stardipüstoli kaliiber peab olema 6 mm.

Kohtunik annab märku iga harjutuse alustamiseks. Kõik ülejäänud, nagu pöörded, peatumised, tempomuutused jms, tehakse ilma kohtuniku märguandeta.

Suulised käsklused on ära toodud käesolevates eeskirjades. Suulised käsklused on tavapärase hääletooniga antavad lühikesed ühesõnalised käsklused. Käsklusi võib anda mistahes keeles. Sama tegevuse jaoks tuleb alati kasutada ühte ja sama käsklust. Kui koer ei soorita harjutust või selle osa pärast kolmandat käsklust, harjutus katkestatakse ja punkte selle eest ei anta. Juurdekutsumisel on lubatud kasutada *juurdetulemise* käskluse asemel koera nime. Koera nime kasutamist koos ükskõik millise suulise käsklusega loetakse lisakäskluse andmiseks.

Harjutuse alustamine:

Kohtunik annab märku iga harjutuse alustamiseks.

Algasend:

Algasend „rihmata kõrvalkäigu“ harjutuse alustamiseks peab olema võetud selleks hetkeks, kui teine osalev koerajuht on oma koeraga võtnud algasendi harjutuse "lamamine häiritud olukorras" sooritamiseks. Sellest hetkest algab mõlema koera töö hindamine.

Iga harjutus algab ja lõpeb algasendiga. Algasendis peab koerajuht seisma sportlikult. Harkseis ei ole ühegi harjutuse juures lubatud.

Algasendis, mida on lubatud võtta ainult ühel korral edasisuunas liikumiselt, peab koer istuma tihedalt, otse, rahulikult ja tähelepanelikult koerajuhile vasakul küljel nii, et koera õlg ja koerajuhile põlv on kohakuti. Harjutust alustades on algasendit lubatud võtta ainult üks kord. Koera lühidalt kiitmine on lubatud ainult pärast harjutuse lõpetamist ja ainult algasendis. Pärast koera kiitmist võib koerajuht võtta uue algasendi. Igal juhul peab koera kiitmise ja uue harjutuse alustamise vahele jääma selgelt eristatav vahe (umbes 3 sekundit).

Algasendist liikuma hakates järgneb nn sissejuhata osa. Koerajuht peab liikuma edasi vähemalt 10, kuid mitte rohkem kui 15 sammu, enne kui annab käskluse harjutuse sooritamiseks. Nende harjutuse osade vahele, kus koer tuleb ette istuma ja seejärel kõrvale algasendisse, samuti nendel juhtudel, kus koerajuht pöördu tagasi istuva või lamava koera juurde, tuleb enne järgmise käskluse andmist jätta selge paus (u 3 sekundit). Koerajuht võib koera juurde tagasi pöördudes astuda koera kõrvale otse eest või minna ringiga koera selja tagant.

Vead algasendis ning ettevalmistavas osas peavad kajastuma harjutuse eest antavas hinnangus.

Harjutustevahelisel ajal, kui osalejal on vaja eksami- või võistlusplatsil liikuda, peab koer kõndima rihmata

koerajuhi kõrval. Viskehantlit võtma minnes peab koer samuti koerajuhiga kaasas olema. Koerajuhil ei ole lubatud koera vabastada ega temaga mängida.

Ümberpöörde peab koerajuht tegema suunaga vasakule. Koer võib minna koerajuhi tagant ringi või püsida kogu pöörde vältel tema kõrval. Kõik ümberpöörded kogu eksami või võistluse jooksul tuleb sooritada samal viisil.

Pärast ees istumist võib koer minna algasendisse koerajuhi tagant ringi või pöördega otse eest.

Mitteelastne tõke peab olema 100 cm kõrge ning 150 cm lai. A-tõke koosneb kahest ülevalt teineteise külge kinnitatud ronimistugedega seinast, mis peavad kumbki olema 150 cm lai ning 191 cm kõrge. Ronimisseinte maapoolsed otsas peavad teineteisest olema asetatud sellisele kaugusele, et A-tõkke kõrguseks oleks 180 cm. A-tõkke mõlemad kaldseinad peavad olema kaetud libisemiskindla materjaliga. Kaldseinte ülemisse poolde kinnitatakse 3 ronimistuge (läbimõõduga 24/48 mm). Ühe eksami või võistluse ajal peavad kõik koerad ületama samasid tõkkeid.

Toomisharjutuste sooritamisel on lubatud vaid puust viskehantlid. Kõik osalejad peavad kasutama samasid korraldaja poolt ettenähtud viskehantleid. Enne ükskõik millist toomisharjutust ei või viskehantlit koerale suhu hoida anda.

Harjutuste osadeks jagamine:

2-osalised harjutused nagu "liikumiselt istuma jäämine", "lamama jäämine ja juurdetulek", "liikumiselt seisma jäämine", "jooksult seisma jäämine" võib jagada osadeks, et oleks võimalik anda iga harjutuse osa kohta sõltumatu hinnang. Osadeks jagamine toimub järgnevalt:

a) algasend, sissejuhatava osa, asendi võtmine = 5 punkti

b) edasine sooritus kuni harjutuse lõpuni = 5 punkti

Iga harjutuse hindamisel tuleb tähelepanelikult jälgida koera käitumist alates algasendist kuni harjutuse lõpetamiseni.

Lisakäsklused:

Kui koer ei soorita harjutust pärast kolmandat käsklust, antakse kogu harjutuse eest mitterahuldav hinne (0 punkti). Kui koer sooritab harjutuse osa alles pärast kolmandat käsklust, võib harjutuse eest anda maksimaalselt kõrgeima "mitterahuldava" hinne.

Juurdekutsumisel on lubatud kasutada koera nime *juurdetulemise* käskluse asemel. Koera nime kasutamist koos ükskõik millise suulise käsklusega loetakse lisakäskluse andmiseks.

Hindamine: 1. lisakäsklus: harjutuse osa hindeks "rahuldav"

2. lisakäsklus: harjutuse osa hindeks "mitterahuldav".

Näide: 5-punktine harjutus:

1. lisakäsklus: "rahuldav" 5-st punktist = -1,5 punkti

2. lisakäsklus: "mitterahuldav" 5-st punktist = -2,5 punkti

Nende harjutuse osade vahele, kus koer tuleb ette istuma ja seejärel kõrvale algasendisse, samuti nendel juhtudel, kus koerajuht pöördub tagasi istuva, seisva või lamava koera juurde, tuleb enne järgmise käskluse andmist jätta selge paus (u 3 sekundit).

1. Rihmata kõrvalkäik

20 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *kõrvalkäimine* (nt "kõrval")

Koerajuhil lubatud käsklust anda ainult liikumist alustades ja tempomuutustel.

b) Harjutuse sooritamine: koerajuht läheb rihma otsas oleva koeraga kohtuniku juurde, võtab algasendi ning raporteerib. Kohtuniku loal läheb koerajuht rihmata kõrvalkäiva koeraga harjutuse alguspunkti ja võtab algasendi. Kohtuniku märguandel alustab koerajuht harjutuse sooritamist. Saades käskluse *kõrvalkäimiseks*, peab algasendis koerajuhi kõrval otse istunud koer tähelepanelikult, rõõmsalt ja otse koerajuhile järgnema ning koerajuhi seisma jäämisel iseseisvalt, kiiresti ning otse istuma. Koera õlg peab olema pidevalt kohakuti koerajuhi vasaku põlvega. Harjutuse alguses liigub koerajuht peatumata 50 sammu otse edasi, teeb ümberpöörde ning pärast veel 10-15 sammu näitab jooksu ja aeglast liikumist (kumbagi vähemalt 10 sammu). Üleminekul jooksult aeglasele kõnnile ei ole vahesammud lubatud. Erinevad liikumiskiirused peavad üksteisest selgelt eristuma. Tavapärase kiirusega liikudes peab koerajuht tegema vähemalt kaks parem-, ühe vasak- ning kaks ümberpöoret ning pärast teist ümberpöoret peatuma. Ümberpöörde (180 kraadi sama koha peal) peab koerajuht tegema suunaga vasakule (jälgida skeemi). Ümberpöörde jaoks on võimalikud 2 erinevat varianti:

- koer läheb parempöördega ümber koerajuhi ringi;
- koer pöörab koha peal 180 kraadi vasakule.

Ühe eksami või võistluse ajal on võimalik vaid üks eelnimetatud variantidest.

Koerajuht peab tavapärase kõnnitempoga liikudes pärast teist ümberpöoret vähemalt ühe korra peatuma (vt skeemi).

Koera õlg peab olema kohakuti koerajuhi vasaku põlvega; koer ei tohi koerajuhist ette liikuda, maha jääda ega külgsuunas kõrvale kalduda. Ümberpöörde peab koerajuht tegema suunaga vasakule. Kui koer ja koerajuht liiguvad esimesel sirgel, lastakse neist minimaalselt 15 sammu kauguselt 5-sekundilise vahetega kaks lasku (kaliiber: 6 mm). Koer peab jääma laskude suhtes ükskõikseks. Juhul kui koer on paugukartlik, ta diskvalifitseeritakse ning kõik seni antud punktid tühistatakse. Harjutuse lõpus liigub koerajuht koos koeraga kohtuniku märguandel vähemalt neljast inimesest koosnevasse liikuvasse inimrühma. Inimrühmas peab koerajuht minema ümber ühe inimese vasakult ja ümber teise paremalt ringi ning vähemalt korra peatuma. Kohtunik võib vajadusel nõuda koerajuhilt inimrühma uuesti läbimist. Kohtuniku märguandel lahkuvad koerajuht koos koeraga inimrühmast ning võtab harjutuse lõpetamisel algasendi, mis on ka järgneva harjutuse algasendiks.

c) Hindamine: koerajuhist ette liikumist, külgsuunas eemaldumist, mahajäämist, aeglast või kõhklevat istumist, lisakäsku, kehakeelega antavat abi, koerapoolset tähelepanematust kõikidel liikumiskiirustel ja pööretel ja/või koera survestatud olekut hinnatakse vastavalt.

2. Liikumise pealt istumine

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *kõrvalkäimine, istumine* (nt "kõrval", "istu")

b) Harjutuse sooritamise: koerajuht alustab korrektsest algasendist koos rihmata kõrvale kõndiva koeraga liikumist. Ettevalmistavas osas peab koer tähelepanelikult, rõõmsalt, kiirelt ja keskendunult koerajuhiga kaasa liikuma, püüdes otse koerajuhi põlve kõrvale. Pärast 10-15 sammu annab koerajuht peatumata, liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse *istumiseks*. Käskluse peale peab koer koheselt ja liikumissuunas istuma. Pärast käsklust liigub koerajuht veel 15 sammu edasi, peatub ja pöörab kohe ümber oma rahulikult ja tähelepanelikult istuva koera poole. Kohtuniku märguandel tuleb koerajuht tagasi koera juurde ja jääb tema paremale küljele seisma. Koerajuht võib läheneda koerale eest või minna koera tagant ringi.

c) Hindamine: vigasid algasendis, ettevalmistavas osas, aeglast istumist, rahutut ja mittetähelepanelikku istumist hinnatakse vastavalt. Juhul kui koer istumise asemel lamab või jääb seisma, võetakse maha 5 punkti. Teisi vigasid tuleb sel juhul täiendavalt arvesse võtta.

3. Lamama jäämine ja juurdetulek

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *kõrvalkäimine, lamamine, juurdetulemine, algasendisse minek* (nt "kõrval", "lama", „siia“, „kõrval(e)“).

b) Harjutuse sooritamise: koerajuht alustab korrektsest algasendist koos rihmata kõrvale kõndiva koeraga liikumist. Ettevalmistavas osas peab koer tähelepanelikult, rõõmsalt, kiirelt ja keskendunult koerajuhiga kaasa liikuma, püüdes otse koerajuhi põlve kõrvale. Pärast 10-15 sammu annab koerajuht peatumata, liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse *lamamiseks*. Käskluse peale peab koer koheselt ja liikumissuunas lamama. Pärast käsklust liigub koerajuht veel 30 sammu edasi, peatub ja pöörab kohe ümber oma rahulikult ja tähelepanelikult lamava koera poole. Kohtuniku märguandel kutsuvad koerajuht koera *juurdetulemise* käsklust või koera nime kasutades enda juurde. Koer peab tulema rõõmsalt, kiirelt ja otsejoones koerajuhi juurde ning istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette. Pärast käsklust *algasendisse minekuks* läheb koer kiirelt koerajuhi kõrvale, istudes otse koerajuhi vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhi põlvega.

c) Hindamine: vigasid algasendis, ettevalmistavas osas, aeglast lamamist, rahutut lamamist, aeglast juurdetulekut nagu ka juurdetulekul aeglustamist, koerajuhi harkisjalgset seismist, vigasid ees istumisel ja harjutuse lõpetamisel hinnatakse vastavalt. Juhul kui koer lamamise asemel istub või jääb seisma, võetakse maha 5 punkti. Teisi vigasid tuleb sel juhul täiendavalt arvesse võtta.

4. Toomine tasasel maal

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *toomine, loovutamise, algasendisse minek* (nt "too", „anna“, „kõrval(e)“)

b) Harjutuse sooritamise: koerajuht viskab korrektsest algasendist viskehantli (650 gr kaaluv puust hantel) umbes 10 meetri kaugusele. Käskluse *toomiseks* tohib anda alles siis, kui viskehantel on liikumatult paigale jäänud. Koerajuht ei tohi oma algasendit muuta. Koerajuhi kõrvale vabalt ja rahulikult istunud koer peab pärast *toomise*

käsklust kiiresti ja otsejoones viskehantlini jooksmata, selle koheselt üles võtma ning kiiresti ja otsejoones koerajuhile tooma. Koer peab istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette, hoides viskehantlit rahulikult suus nii kaua, kuni koerajuht selle pärast umbes 3-sekundilist pausi *loovutamise* käsklusega temalt ära võtab. Koerajuht peab seejärel hoidma viskehantlit rahulikult oma paremas allapoole väljasirutatud käes. Pärast käsklust *algasendisse minekuks* läheb koer kiirelt koerajuhi kõrvale, istudes otse koerajuhi vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhi põlvega. Koerajuht peab kogu harjutuse vältel seisma ühel ja samal kohal.

c) Hindamine: vigasid algasendis, aeglast viskehantlile järele jooksmist, vigasid ülesvõtmisel, aeglast tagasitulekut, viskehantli pillamist, viskehantliga mängimist või selle närimist, koerajuhi harkisjalu seismist, vigasid ees istumisel ja harjutuse lõpetamisel hinnatakse vastavalt. Kui koerajuht lahkub oma kohalt enne harjutuse lõppu, hinnatakse harjutus "mitterahuldavaks". Juhul kui koer ei too viskehantlit ära, on antakse harjutuse eest 0 punkti.

5. Toomine üle tõkke (100 cm)

15 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *hüppamine, toomine, loovutamise, algasendisse minek* (nt „hopp“, „too“, „anna“, „kõrval(e)“)

b) Harjutuse sooritamise: koerajuht võtab koos koeraga algasendi vähemalt 5 sammu kaugusel tõkkest. Koerajuht viskab korrektselt algasendist viskehantli (650 gr kaaluv puust hantel) üle 100 cm kõrguse tõkke. Käskluse *hüppamiseks* tohib anda alles siis, kui viskehantel on liikumatult paigale jäänud. Koerajuhi kõrvale vabalt ja rahulikult istunud koer peab pärast *hüppamise* ja *toomise* käsklusi (käskluse *toomiseks* peab andma hüppe ajal) hüppama üle tõkke seda puudutamata, jooksmata kiiresti ja otsejoones viskehantlini, selle koheselt üles võtma, seejärel kohe tõket puudutamata tagasi hüppama ning viskehantli kiiresti ja otsejoones koerajuhile tooma. Koer peab istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette, hoides viskehantlit rahulikult suus nii kaua, kuni koerajuht selle pärast umbes 3-sekundilist pausi *loovutamise* käsklusega temalt ära võtab. Koerajuht peab seejärel hoidma viskehantlit rahulikult oma paremas allapoole väljasirutatud käes. Pärast käsklust *algasendisse minekuks* läheb koer kiirelt koerajuhi kõrvale, istudes otse koerajuhi vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhi põlvega. Koerajuht peab kogu harjutuse vältel seisma ühel ja samal kohal.

c) Hindamine: vigast algasendit, aeglast, jõuetut hüppamist viskehantlile järele minnes, vigast ülesvõtmist, aeglast, jõuetut tagasihüppamist viskehantli pillamist, viskehantliga mängimist või selle närimist, koerajuhi harkisjalu seismist, vigasid ees istumisel ja harjutuse lõpetamisel hinnatakse vastavalt. Juhul kui koer riivab tõket, võetakse maha kuni 1 punkt hüppe kohta, tõkkele toetamise eest kuni 2 punkti hüppe kohta.

Punktide jagunemine üle tõkke toomise harjutuses:

Minekuhüpe	Toomine	Tagasihüpe
5 punkti	5 punkti	5 punkti

Harjutuse **osade eest on punkte võimalik anda** ainult juhul, kui 3 harjutuse osast (minekuhüpe – toomine – tagasihüpe) on sooritatud vähemalt üks hüpe ja **toomise osa**.

Veatud hüpped ja toomine = 15 punkti
 Mineku- või tagasihüpe sooritamata, eseme toomine veatu = 10 punkti
 Mineku- ja tagasihüpe veatud, viskehantel toomata = 0 punkti

Kui viskehantel maandub tõkke suhtes liiga kaugemale küljele või on koerale halvasti nähtav, on koerajuhil võimalus kohtuniku loal või soovitusel viskehantlit ilma punkte kaotamata uuesti visata. Koer peab sellisel juhul istuma jääma. Juhul kui koer järgneb koerajuhile ja möödub tõkkest, on harjutuse hindeks 0. Juhul kui koer lahkub algasendist, kuid ei möödu tõkkest, alandatakse harjutuse hinnet ühe hinde võrra.

Igasugust koerajuhipoolset abi, ilma et ta oma asendit muudaks, hinnatakse vastavalt. Juhul kui koerajuht lahkub oma kohalt enne harjutuse lõppu, hinnatakse harjutus "mitterahuldavaks". Kui koer hüppab minekuhüppel tõkke pikali, harjutust korratakse, seejuures antakse esimese hüppe eest hindeks „madal mitterahuldav“ (- 4p). Kui koer ei anna viskehantlit koerajuhile ära pärast kolmandat käsklust, siis **peab koera diskvalifitseerima** ja ta ei saa jätkata B-osa sooritamist.

6. Toomine üle A-tõkke (180 cm)

15 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *hüppamine, toomine, loovutamise, algasendisse minek* (nt „hopp“, „too“, „anna“, „kõrval(e)“)

b) Harjutuse sooritamise: koerajuht võtab koos koeraga algasendi vähemalt 5 sammu kaugusel A-tõkkest.

Koerajuht viskab korrektsest algasendist viskehantli (650 gr kaaluv puust hantel) üle A-tõkke. Käskluse *hüppamiseks* tohib anda alles siis, kui viskehantel on liikumatult paigale jäänud. Koerajuhi kõrval vabalt ja rahulikult istunud koer peab pärast *hüppamise* ja *toomise* käsklusi (käskluse *toomiseks* peab andma hüppe ajal) üle A-tõkke ronima, kiiresti ja otsejoones viskehantlini jooksma, selle koheselt üles võtma, seejärel kohe üle A-tõkke tagasi ronima ning viskehantli kiiresti ja otsejoones koerajuhile tooma. Koer peab istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette, hoides viskehantlit rahulikult suus nii kaua, kuni koerajuht selle pärast umbes 3-sekundilist pausi *loovutamise* käsklusega temalt ära võtab. Koerajuht peab seejärel hoidma viskehantlit rahulikult oma paremas allapoole väljasirutatud käes. Pärast käsklust *algasendisse minekuks* läheb koer kiirelt koerajuhi kõrvale, istudes otse koerajuhi vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhi põlvega. Koerajuht peab kogu harjutuse vältel seisma ühel ja samal kohal.

c) Hindamine: vigast algasendit, aeglast, jõuetut hüppamist viskehantlile järele minnes, vigast ülesvõtmist, aeglast, jõuetut tagasihüppamist, viskehantli pillamist, viskehantliga mängimist või selle närimist, koerajuhi harkisjalu seismist, vigasid ees istumisel ja harjutuse lõpetamisel hinnatakse vastavalt.

Punktide jagunemine üle A-tõkke toomise harjutuses:

Minekuhüpe	Toomine	Tagasihüpe
5 punkti	5 punkti	5 punkti

Harjutuse **osade eest on punkte võimalik anda** ainult juhul, kui 3 harjutuse osast (minekuhüpe – toomine – tagasihüpe) on sooritatud vähemalt üks hüpe ja **toomise osa**.

Veatud hüpped ja toomine = 15 punkti

Mineku- või tagasihüpe sooritamata, eseme toomine veatu = 10 punkti

Mineku- ja tagasihüpe veatud, viskehantel toomata = 0 punkti

Kui viskehantel maandub tõkke suhtes liiga kaugelt küljele või on koerale halvasti nähtav, on koerajuhil võimalus kohtuniku loal või soovitusel viskehantlit ilma punkte kaotamata uuesti visata. Koer peab sellisel juhul istuma jääma. Juhul kui koer järgneb koerajuhile ja möödub tõkkest, on harjutuse hindeks 0. Juhul kui koer lahku algasendist, kuid ei möödu tõkkest, alandatakse harjutuse hinnet ühe hinde võrra.

Igasugust koerajuhipoolset abi, ilma et ta oma asendit muudaks, hinnatakse vastavalt. Juhul kui koerajuht lahku oma kohalt enne harjutuse lõppu, hinnatakse harjutus "mitterahuldavaks".

Kui koer ei anna viskehantlit koerajuhile ära pärast kolmandat käsklust, siis **peab koera diskvalifitseerima** ja ta ei saa jätkata B-osa sooritamist.

7. Edasisaatmine ja lamamine

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *edasisaatmine*, *lamamine*, *istuma tõusmine* (nt „edasi“, „lama“, „istu“)

b) Harjutuse sooritamine: koerajuht alustab korrektsest algasendist koos rihmata kõrval kõndiva koeraga liikumist ettenähtud suunas. Pärast 10-15 sammu annab koerajuht käskluse *edasisaatmiseks*, tõstes samaaegselt käe üles. Seejärel jääb koerajuht seisma. Koer peab eemalduma sihikindlalt, sirgjoonelisel ja kiirelt vähemalt 30 sammu osutatud suunas. Kohtuniku märguandel annab koerajuht koerale käsu *lamamiseks*, mille peale koer peab koheselt lamama. Koerajuht võib kätt suundanäitavalt üleval hoida hetkeni, kuni koer on lamanud. Kohtuniku märguandel läheb koerajuht koera juurde ning astub tema kõrvale. Kohtuniku märguandel annab koerajuht u. 3 sekundi möödumisel käsu istuma *tõusmiseks*, mille peale koer peab kiiresti ja otse koerajuhi kõrvale algasendisse istuma tõusma.

c) Hindamine: vigasid ettevalmistavas osas, koerajuhi kaasajooksmist, koera aeglast eemaldumist, tugevat kaldumist külgsuunas, liiga vähest eemaldumist, kõhklevat või liiga varajast lamamist, rahutut lamamist, nagu ka ennetavat istuma või püsti tõusmist koerajuhi lähenedes hinnatakse vastavalt. Lisaabi, näiteks *edasisaatmise* või *lamamise* käsklusi andes, arvestatakse hindamisel samuti.

Pärast seda, kui koer on ettenähtud kaugusele eemaldunud, annab kohtunik koerajuhile märku koera lamama käskimiseks. Juhul kui koer käskude peale ei peatu, antakse harjutuse eest 0 punkti.

esimene lisakäsklus lamamiseks: -1,5 punkti;

teine lisakäsklus lamamiseks: -2,5 punkti;

koer peatub, kuid ei lama ka teise lisakäskluse peale: -3,5 punkti

Teisi vigasid tuleb lisaks arvesse võtta. Juhul kui koer läheb lamamiskohalt ära või tuleb koerajuhi juurde tagasi, antakse harjutuse eest 0 punkti.

8. Lamamine häiritud olukorras

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *lamamine*, *istuma tõusmine* (nt „lama“, „istu“)

b) Harjutuse sooritamine: enne seda, kui teine koer alustab B-osa sooritamist, läheb koerajuht koos koeraga kohtuniku poolt määratud punkti ja võtab korrektse algasendi. Seejärel annab koerajuht koerale käskluse *lamamiseks*. Koera juurde ei jäeta jalutusrihma ega ühtegi muud eset. Koerajuht eemaldub tagasi vaatamata koera juurest eksami- või võistlusplatsi piires vähemalt 30 sammu ning jääb rahulikult seisma seljaga koera poole, olles koera jaoks nähtaval. Koer peab koerajuhipoolsete mõjutusteta rahulikult lamama, kuni teine koer on sooritanud harjutused 1-6. Kohtuniku märguandel läheb koerajuht koera juurde ning jääb tema parema küljele seisma. Umbes 3 sekundi möödudes annab koerajuht kohtuniku märguandel koerale käsu *istuma tõusmiseks*, mille peale peab koer kiiresti ning otse koerajuhi kõrvale algasendisse istuma tõusma.

c) Hindamine: koerajuhi rahutut käitumist nagu ka muul kujul varjatult antavat abi, koera rahutut lamamist, nagu ka ennetavat istuma või püsti tõusmist koerajuhi lähenedes hinnatakse vastavalt. Kui koer seisab või istub, kuid jääb ettenähtud kohale, antakse osalised punktid. Juhul kui koer liigub ettenähtud kohast rohkem kui 3 meetrit eemale enne, kui teine koer on lõpetanud 3. harjutuse, antakse harjutuse eest 0 punkti. Juhul kui koer liigub ettenähtud kohast rohkem kui 3 meetrit pärast seda, kui paaris töötav koer on lõpetanud 3. harjutuse, antakse osalised punktid. Juhul kui koer liigub talle järele tulevale koerajuhile vastu, alandatakse hinnet kuni 3 punkti võrra.

PJK-2

PJK-2 koosneb järgnevatest osasooritustest:

A-osa	100 punkti
B-osa	100 punkti
Kokku:	200 punkti

PJK-2 „A-osa“ – jälg:

Võõras jälg, vähemalt 400 sammu, 3 sirget, 2 nurka (umbes 90 kraadi), 2 jäljeeset, vähemalt 30 minutit vana, jälje läbitöötamiseks aega 15 minutit

Jäljel püsimine:	79 punkti
Esemed:	21 punkti (11+10)
Kokku:	100 punkti

Juhul kui koer ei leia ühtegi eset, võib osasoorituse maksimumhindeks olla „rahuldav“.

Üldised nõuded:

Kohtunik või jäljekoordinaator määrab olemasoleva jäljepõllu asetust arvestades kindlaks jälgede kulgemise. Jäljed tuleb maha panna erinevalt. Ei ole lubatud, et näiteks esemed ja nurgad paikneksid igal jäljel üksteisest samal kaugusel. Jälje alguspunkt tuleb selgelt tähistada algusmärgiga, mis torgatakse maasse jälje alguspunktist vahetult vasakule.

Stardijärjekord loositakse pärast jälgede mahapanekut kohtuniku juuresolekul.

Jäljepõllud:

Jäljeosa läbiviimise jaoks on lubatud igasugune looduslik pinnas, näit. rohumaa, küntud põld, metsaalune.

Silmaga nähtavaid jälgi tuleks vältida nii palju kui võimalik. Kõigis eksami või võistlusastmetes on jälgede olemasolevale jäljepõllule sobitamisel võimalik pinnasemuutus.

Jälgede mahapanek:

Kohtuniku või jäljekoordinaatori kohustuseks on:

- jälje kulgemise kindlaksmääramine;
- jäljetegijate juhendamine;
- jälgede mahapanemise kontrollimine.

Iga jälje kulgemine tuleb sobitada kasutatava jäljepõllu asetusega.

Jälg tuleb maha panna tavapärase sammuga. Jäljetegijapoolne abi, kasutades tavapärasest erinevat sammu sirgetel, nurkades või esemetel, ei ole kogu jälje ulatuses lubatud.

Eriist tähelepanu tuleb pöörata sellele, et jäljetegija(te)l (alates 2. astmest) peab olema jälgede tegemise osas eelnev kogemus.

Jäljetegija peab näitama jäljeesemeid kohtunikule või jäljekoordinaatorile enne jälje mahapanekut. Jäljetegija jääb hetkeks jälje alguspunkti (lõhnapadjale) seisma ja liigub seejärel tavapärase sammuga ettenähtud suunas. Sirged tuleb teha tavapärase sammuga, jälge katkestamata või samme rõhutamata. Kahe sirge vahele peab jääma vähemalt 30 sammu.

Nurgad tuleb teha samuti tavapärase sammuga, seejuures jälgides, et koeral peab olema võimalik jätkata tööd järgmisel sirgel ilma vahepealse katkestuseta (vt. joonist). Samme ei tohi rõhutada ega jälge katkestada. Koer ja koerajuht ei tohi jälje mahapanekut näha.

Jäljeesemete jäljele asetamine:

Esimene jäljeese asetatakse jäljele vähemalt 100 sammu järel esimesel või teisel sirgel, teine jäljeese asetatakse viimase sirge lõppu. Jäljeeset ei või panna vähem kui 20 sammu enne või pärast nurka. Jäljeesemed tuleb asetada jäljele liikumise pealt. Peale viimase jäljeeseme mahapanekut peab jäljetegija liikuma veel mõned sammud otse edasi.

Jäljeesemed:

Kasutada tohib ainult tugevat jäljetegija lõhna omavaid esemeid (olnud vähemalt 30 minutit jäljetegija käes). Ühel jäljel tuleb kasutada erinevaid jäljeesemeid (materjal: näiteks nahk, tekstiil, puit). Esemed peavad olema umbes

10 cm pikad, 2-3 cm laiad ja 0,5-1 cm paksud. Nende värv ei tohi maastiku omast silmatorkavalt erineda. PJK 2. ja 3. astme eksamil või võistlustel tuleb jäljeesemed nummerdada. Jäljeesemete numbrid peavad vastama jäljenumbri.

Koera jäljel töötamise ajal ei ole jäljetegijal, kohtunikul ega teda saatvatel isikutel lubatud minna piirkonda, kus koerajuhil ja koeral on õigus jäljel töötada.

Käsklused:

a) Üks suuline käsklus: *otsimiseks* (nt: „jalg“).

Suuline käsklus *otsimiseks* on lubatud anda jälje alguses, jäljele saatmisel pärast esimest eset või juhul, kui koer teeb valenäitamise.

Jälje läbitöötamine ja jäljetöö hindamine:

b) Sooritamise: koerajuht valmistab koera jäljetöökse ette. Koer võib töötada ilma rihmata või 10 m pikkuse jäljenööri otsas. Jäljeajamise ajal võib 10 m pikkune jäljenöör kulgeda üle koera selja, küljelt või esi- ja/või tagajalgade vahelt läbi. Jäljenööri võib kinnitada otse mittepooavas asendis oleva kaelarihma külge või jäljerakmete kinnitusaasa külge (lubatud on rinnarakmed või Böttger-rakmed ilma lisarihmadata). Kohtuniku kutsel läheb koerajuht koos koeraga kohtuniku juurde raporteerima. Raporteerimise ajal peab koer olema algasendis. Koerajuht teavitab kohtunikku, kas koer võtab jäljeeseme üles või näitab seda. Enne jäljetööd, jäljetööd alustades ja jäljetöö kestel peab vältima igasugust jõulist mõjutamist.

Jäljenöör peab olema vähemalt 10-meetrine. Kohtunik võib jäljenööri pikkust, kaelarihma ning jäljetrakse kontrollida ainult enne jäljetöö algust. „Flexi“-tüüpi rullrihmad ei ole lubatud.

Jäljealgus (lõhnepadi):

Kohtuniku märguandel tuuakse koer aeglaselt ja rahulikult alguspunkti ja pannakse jäljele. Koera lühidalt istuma panemine enne jäljealgust (u. 2 m) on lubatud.

Koer peab alustama jäljetööd iseseisvalt (sama kehtib jäljetöö uuesti alustamisel pärast jäljeeseme näitamist). Jäljenöör peab võimaldama koerajuhile teatava „mänguruumi“.

Koer peab võtma lõhna jäljealgusest rahulikult ja intensiivselt, nina maapinna lähedal. Lõhna ülesvõtmine peab toimuma koerajuhipoolse abita (v.a. käsklus *otsimiseks*). Lõhnepadja kontrollimisel ei ole ajalisi piiranguid; kohtunik peab otsustama lõhna ülesvõtmise intensiivsuse üle selle järgi, kuidas koer esimese sirge algusosas käitub.

Juhul kui koer töötab jäljealguse läbi kolmel korral, kuid ei suuda leida jälje kulgemise suunda, jäljetöö lõpetatakse.

Koer peab jälge ajama ühtlases tempos, intensiivselt, nina maapinna lähedal. Koerajuht järgneb koerale 10 m kaugusel jäljenööri lõpus. Vabalt (rihmata) töötava koera puhul tuleb samuti 10-meetrist vahemaad säilitada. Jäljenöör võib lõdvalt rippuda, kui koerajuht seda käest ei lase ning koeraga ettenähtud vahemaad säilitab. Vastu maapinda puutumine ei ole viga.

Jäljetöö:

Koer peab ajama jälge intensiivselt, kestvalt ning võimalikult ühtlases tempos (sõltuvalt pinnasest ja jälje raskusastmest). Koerajuht ei pea liikuma koera järel täpselt mööda jälge. Kiirus, millega jälge läbi töötatakse, ei ole hindamiskriteeriumiks seni, kuni jäljel töötatakse ühtlaselt ja veenvalt.

Nurgad:

Nurgad peab koer läbi töötama kindlalt. Kui koer kontrollib jälge asetust jäljelt lahkumata, siis seda ei loeta veaks. Nurkades keerutamine on viga. Pärast nurga läbimist peab koer jätkama jäljetööd eelneva jäljeajamisega samas tempos. Nurkade läheduses peab koerajuht püüdma säilitada nõutud vahemaad enda ja koera vahel.

Jäljeesemete näitamine või üles võtmine:

Leides eseme, peab koer selle ilma koerajuhipoolse mõjutuseta kohe üles võtma või seda veenvalt näitama. Eset üles võttes on koeral lubatud seista, istuda või tuua see seismajäänud koerajuhile. Jäljeesemega edasilikumine või selle üles võtmine lamades on viga. Jäljeesemete näitamine võib toimuda seistes, istudes või lamades. Näitamisasendite vaheldumine erinevate esemete näitamisel on lubatud.

Veidi viltu lamamine eseme juures ei ole viga, jäljeeseme kõrvale lamamine või tugevalt koerajuhi poole pöördumine on vead. Jäljeesemed, mis leitakse tugeva koerajuhipoolse abiga (näiteks juhul, kui koer ei näita eset,

kuid koerajuht kasutab jäljenööri mõjutamist või suulist käsklust, et takistada koeral jäljeajamise jätkamist), loetakse ületatuks.

Veidi viltu lamamine eseme juures ei ole viga, jäljeeseme kõrvale lamamine või tugevalt koerajuhi poole pöördumine on vead. Jäljeesemed, mis leitakse tugeva koerjuhipoolse abiga (näiteks juhul, kui koer ei näita eset, kuid koerajuht kasutab jäljenööri mõjutamist või suulist käsklust, et takistada koeral jäljeajamise jätkamist), loetakse ületatuks.

Kui koer on eset näidanud või selle üles võtnud, asetab koerajuht jäljenööri maha ja läheb koera juurde. Jäljeeset üles tõstes näitab koerajuht, et koer on eseme leidnud. Jäljeesemete üles võtmine ja näitamine samal jäljel on viga.

Igasugune jäljeesemega edasilikumine ja jäljeeseme üles võtmine lamades on vead. Juhul kui koer toob eseme ära, ei või koerajuht koerale vastu liikuda.

Kui koerajuht läheb jäljeeseme vastuvõtmiseks või ülestõstmiseks koera juurde, peab ta jääma koera kõrvale seisma.

Koer peab jääma rahulikult eseme näitamise või ülevõtmise asendisse, kuni koerajuht annab talle käskluse jäljetöö jätkamiseks. Sellest asendist võtab koerajuht kaelarihma/jäljetrakside lähedalt jäljenööri kinni ning saadab koera *otsimise* käsklusega uuesti jälge ajama.

Jäljelt lahkumine:

Juhul kui koer soovib jäljelt lahkuda ning koerajuht teda selles takistab, annab kohtunik koerajuhile korralduse koerale järgneda. Koerajuht peab kohtuniku korraldusele alluma. Jäljetöö katkestatakse hiljemalt siis, kui koer eemaldub jäljest rohkem kui ühe jäljenööri pikkuse (rihmata jälge ajava koera puhul rohkem kui 10 m) või kui koerajuht keeldub täitmast kohtuniku korraldust ega järgne koerale.

Koera kiitmine:

Koera vaoshoitud kiitmine jäljel on lubatud ainult PJK-1 astmes, kuid seda ei või teha nurkades. Kiidusõna ei või sisaldada *otsimise* käsklust. Koera võib lühidalt kiita esemetel enne või pärast seda, kui koerajuht on tõstnud käe ja näidanud eset.

Lõppraport:

Pärast jäljeajamise lõppu peab koerajuht leidud esemeid kohtunikule näitama. Viimase eseme näitamise järel ning enne lõppraportit ning soorituse eest antavate punktide teatavakstegemist kohtuniku poolt ei või koeraga mängida ega teda sööta. Lõppraporti ajal peab koer püsima algasendis.

Hindamine:

A-osa hindamine algab hetkest, kui koer jäljele pannakse.

Koer peab töötama jäljel veenvalt, intensiivselt ja jätkuvalt ning olema nõuetekohaselt koolitatud.

Koerajuht peab tema ees olevale ülesandele keskendumisele ning kaasa töötama. Ta peab suutma õigesti tõlgendada oma koera reaktsioone, keskendumisele tööle ning mitte laskma ümbritsevatel kõrvalistel teguritel end häirida.

Kohtunik peab lisaks koera ja koerajuhi tööle jälgima ka üldpilti – pinnaseolusid, ilmastikuolusid, võimalikke ristuvaid jälgi ning ajafaktorit – ning ta peab tööle hinnangu andmisel neid ka arvesse võtma.

- jäljel püsimine (näiteks jäljetöö tempo sirgetel, enne ja pärast nurki, enne ja pärast esemeid).
- koera koolitustase (näiteks hektiline jäljealgu, surutud olek, vältimiskäitumise pakkumine).
- koerajuhipoolne lubamatu abi;
- jäljeajamist raskendavad asjaolud:
  - jäljepõllu pinnas (pinnast kattev taimestik, liiv, maastiku vaheldumine, sõnnik).;
  - tuul;
  - metsloomarajad;
  - ilm (palavus, külm, vihm, lumi);
  - vahelduvad ilmastikutingimused.

Jäljetööle hinnangu andmisel peab arvestama eeltoodud kriteeriumeid.

Pärast seda, kui koerajuht on jäljeajamiseks valmis koeraga töö alustamiseks raporteerinud, peab kohtunik valima jäljetöö jälgimiseks positsiooni, kust ta näeb nii jäljetööd kui märkab võimalikke koerajuhipoolseid mõjutusi ning kuuleb koerajuhi poolt antavaid suulisi käsklusi.

Positsiooni valimisel peaks silmas pidama ka seda, et kohtunik ei satuks piirkonda, kus koeral on õigus jäljel töötada ning arvestama koerajuhi isikliku ruumi vajadust. Kohtunik peab suutma jälgida kogu jäljetööd.

Kohtunik peab hindama seda, millise innukuse ja millise enesekindlusega või vastavalt ebakindluse või vältimisega koer oma töösse suhtub.

Jälje läbitöötamise kiirus ei ole hindamiskriteeriumiks seni, kuni koer töötab jäljel intensiivselt, ühtlaselt ja veenvalt ning ilmutab positiivset suhtumist jäljetöösse.

Kui koer kontrollib jälje asetust jäljelt lahkumata, siis seda ei loeta veaks. Jäljel ekslemine, maapinnast kõrgel asetsev nina, loomulike vajaduste rahuldamine, nurkades keerutamine, koera pidev julgustamine koerajuhi poolt, koerajuhipoolne abi koerale jäljeajamisel või esemete näitamisel (jäljenööri kaudu või suuliselt), vigane jäljeesemete ülesvõtmine, vigane jäljeesemete näitamine ning valenäitamine (eset ei ole või leitud ese ei ole jäljetegija pandud) on vead ning neid hinnatakse vastavalt (igaüks kuni - 4 punkti).

Jäljel tugevalt ekslemine, puuduva intensiivsusega jäljeajamine, tormates jäljeajamine, loomulike vajaduste rahuldamine, hiirte otsimine jm taoline alandab igaüks punktisummat kuni 8 punkti võrra.

Jäljetöö katkestatakse, kui koer eemaldub jäljest rohkem kui ühe jäljenööri pikkuse võrra. Kui koer soovib jäljelt lahkuda ning koerajuht teda selles osas takistab, annab kohtunik koerajuhile korralduse koerale järgneda. Koerajuht peab kohtuniku korraldusele alluma. Kui koerajuht keeldub kohtuniku korraldust täitmast, jäljetöö katkestatakse.

Juhul kui koer ei jõua jälje lõppu eeskirjaga ettenähtud maksimaalse aja jooksul (1. ja 2. astmes 15 minutiga, 3. astmes 20 minutiga alates jäljetöö algusest) katkestab kohtunik jäljetöö. Katkestamise hetkeni toimunud jäljetööd hinnatakse.

Juhul kui koer näitab ühe jälje kestel mõlemat võimalikku liiki esemetööd, st võtab esemeid üles ja näitab esemeid, siis see on viga. Hinnatakse vaid neid jäljeesemeid, mis on näidatud/üles võetud koerajuhi poolt raporteerimisel ettekantud viisil.

Jäljeeseme ebakorrektses üles võtmises või näitamises või valenäitamises eest (eset ei ole või leitud ese ei ole jäljetegija pandud) võib antavat punktisummat vähendada kuni 4 punkti võrra. (Kui koerajuht läheb pärast valenäitamist koera juurde ja saadab koera sealt uuesti jäljele. Juhul kui koerajuht annab käskluse jäljeajamise jätkamiseks jäljenööri lõpus püsites, ilma et ta eelnevalt koera juurde oleks läinud, vähendatakse punktisummat 2 punkti võrra.)

Leidmata jäänud jäljeesemete eest punkte ei anta. Juhul kui ühtegi jäljetegija poolt jäljele asetatud eset ei leita, saab A-osa hindeks olla maksimaalselt "rahuldav". Siinjuures juures tuleb eriliselt arvesse võtta fakti, et koerajuht ei saa sooritada harjutust "esemelt uuesti jäljele saatmine".

Kui koer püüab jäljetöö ajal hakata taga ajama nähtavale ilmunud metsloomi, võib koerajuht püüda koera kontrolli alla saada, andes käskluse *lamamiseks*. Kohtuniku märguandel tuleb jäljetööd jätkata. Juhul kui see ei õnnestu, jäljetöö lõpetatakse (hinnang: diskvalifitseeritud kontrolli alt väljumise tõttu).

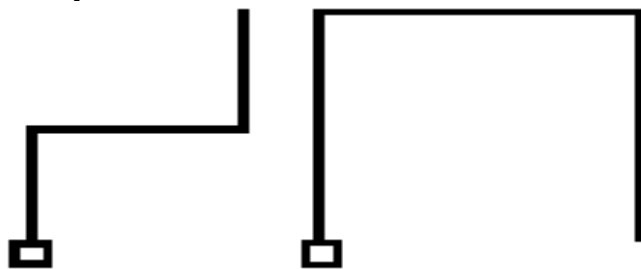
Katkestamine/diskvalifitseerimine:

Käitumine	Tagajärg
Koer saadetakse 3 korda edutult jäljealguspiirkonnast tööle	Katkestamine
<ul style="list-style-type: none"> - Kõikides astmetes: koer eemaldub jäljelt rohkem kui ühe jäljenööri pikkuse võrra või koerajuht ei allu kohtuniku korraldusele jäljelt eemaldunud koerale järgneda; - koer ei jõua eeskirjas ettenähtud aja jooksul jälje lõppu: 2. astmes 15 minutit alates jäljetöö algusest. 	Katkestamine , selle hetkeni toimunud tööd hinnatakse HINNANG KUNI KATKESTAMISENI!
<ul style="list-style-type: none"> - koer võtab jäljeeseme üles ning keeldub seda loovutamast; - koer läheb metsloomale järele ning ei allu jäljetöö jätkamiseks antud käsule 	DISKVALIFITSEERIMINE kontrolli alt väljumise tõttu!

Jäljeskeemid:

Alltoodud jäljeskeeme võib kasutada ka peegelpildis.

PJK-1 ja PJK-2

PJK-2 "B-osa" – kuulekus:

Harjutus 1:	rihmata kõrvalkäik	10 punkti
Harjutus 2:	liikumiselt istuma jäämine	10 punkti
Harjutus 3:	lamama jäämine ja juurdetulek	10 punkti
Harjutus 4:	liikumiselt seisma jäämine	10 punkti
Harjutus 5:	toomine tasasel maal	10 punkti
Harjutus 6:	toomine üle tõkke	15 punkti
Harjutus 7:	toomine üle A-tõkke	15 punkti
Harjutus 8:	edasisaatmine ja lamamine	10 punkti
Harjutus 9:	lamamine häiritud olukorras	10 punkti
Kokku:		100 punkti

Üldised nõuded:

PJK-2 sooritusel läheb koerajuht rihmata kõrval käiva koeraga kohtuniku juurde, võtab algasendi ja raporteerib.

On eriti oluline jälgida, et osalev koer oleks enesekindel ja tunneks tööst rõõmu.

Kõigis harjutustes peab koer töötama rõõmuga ning koerajuhile keskendunult. Hindamisel tuleb lisaks töö rõõmule arvesse võtta ka koera soorituste korrektsust ning see peab iseenestmõistetavalt ka harjutuste hinnetes kajastuma.

Juhul kui koerajuht unustab mõne harjutuse tervikuna sooritamata, tuletab kohtunik talle seda meelde. Punkte selle eest maha ei võeta. Harjutuseosade tegemata jätmine mõjutab harjutuse eest antavat hinnet.

Kasutatava varustuse nõuetelevastavust peab kohtunik kontrollima hiljemalt enne kuulekusosa algust. Varustus peab vastama PJK-eeskirjades sätestatule.

Harjutuste "rihmata kõrvalkäik" ning "lamamine häiritud olukorras" sooritamise ajal kasutatava stardipüstoli kaliiber peab olema 6 mm.

Kohtunik annab märku iga harjutuse alustamiseks. Kõik ülejäänud, nagu pöörded, peatumised, tempomuutused jms., tehakse ilma kohtuniku märguandeta.

Suulised käsklused on ära toodud käesolevates eeskirjades. Suulised käsklused on tavapärase hääletooniga antavad lühikesed ühesõnalised käsklused. Käsklusi võib anda mistahes keeles. Sama tegevuse jaoks tuleb alati kasutada ühte ja sama käsklust. Kui koer ei soorita harjutust või selle osa pärast kolmandat käsklust, harjutus katkestatakse ja punkte selle eest ei anta. Juurdekutsumisel on lubatud kasutada *juurdetulemise* käskluse asemel koera nime. Koera nime kasutamist koos ükskõik millise suulise käsklusega loetakse lisakäskluse andmiseks.

Harjutuse alustamine:

Kohtunik annab märku iga harjutuse alustamiseks.

Algasend:

Algasend „rihmata kõrvalkäigu“ harjutuse alustamiseks peab olema võetud selleks hetkeks, kui teine osalev koerajuht on oma koeraga võtnud algasendi harjutuse "lamamine häiritud olukorras" sooritamiseks. Sellest hetkest algab mõlema koera töö hindamine.

Iga harjutus algab ja lõpeb algasendiga. Algasendis peab koerajuht seisma sportlikult. Harkseis ei ole ühegi harjutuse juures lubatud.

Algasendis, mida on lubatud võtta ainult ühel korral edasisuunas liikumiselt, peab koer istuma tihedalt, otse, rahulikult ja tähelepanelikult koerajuhi vasakul küljel nii, et koera õlg ja koerajuhi põlv on kohakuti. Harjutust alustades on algasendit lubatud võtta ainult üks kord. Koera lühidalt kiitmine on lubatud ainult pärast harjutuse lõpetamist ja ainult algasendis. Pärast koera kiitmist võib koerajuht võtta uue algasendi. Igal juhul peab koera kiitmise ja uue harjutuse alustamise vahele jääma selgelt eristatav vahe (umbes 3 sekundit).

Algasendist liikuma hakates järgneb nn sissejuhataav osa. Koerajuht peab liikuma edasi vähemalt 10, kuid mitte rohkem kui 15 sammu, enne kui annab käskluse harjutuse sooritamiseks. Nende harjutuse osade vahele, kus koer tuleb ette istuma ja seejärel kõrvale algasendisse, samuti nendel juhtudel, kus koerajuht pöördu tagasi istuva või lamava koera juurde, tuleb enne järgmise käskluse andmist jätta selge paus (u 3 sekundit). Koerajuht võib koera juurde tagasi pöördudes astuda koera kõrvale otse eest või minna ringiga koera selja tagant.

Vead algasendis ning ettevalmistavas osas peavad kajastuma harjutuse eest antavas hinnangus.

Harjutustevahelisel ajal, kui osalejal on vaja eksami- või võistlusplatsil liikuda, peab koer kõndima rihmata

koerajuhi kõrval. Viskehantlit võtma minnes peab koer samuti koerajuhiga kaasas olema. Koerajuhil ei ole lubatud koera vabastada ega temaga mängida.

Ümberpöörde peab koerajuht tegema suunaga vasakule. Koer võib minna koerajuhi tagant ringi või püsida kogu pöörde vältel tema kõrval. Kõik ümberpöördeid kogu eksami või võistluse jooksul tuleb sooritada samal viisil.

Pärast ees istumist võib koer minna algasendisse koerajuhi tagant ringi või pöördega otse eest.

Mitteelastne tõke peab olema 100 cm kõrge ning 150 cm lai. A-tõke koosneb kahest ülevalt teineteise külge kinnitatud ronimistugedega seinast, mis peavad kumbki olema 150 cm lai ning 191 cm kõrge. Ronimisseinte maapoolsed otsas peavad teineteisest olema asetatud sellisele kaugusele, et A-tõkke kõrguseks oleks 180 cm. A-tõkke mõlemad kaldseinad peavad olema kaetud libisemiskindla materjaliga. Kaldseinte ülemisse poolde kinnitatakse 3 ronimistuge (läbimõõduga 24/48 mm). Ühe eksami või võistluse ajal peavad kõik koerad ületama samasid tõkkeid.

Toomisharjutuste sooritamisel on lubatud vaid puust viskehantlid, mis on ettenähtud kaaluga (tasasel maal – 1000 g, üle tõkke ja A-tõkke toomisel 650 g). Kõik osalejad peavad kasutama samasid korraldaja poolt ettenähtud viskehantleid. Enne ükskõik millist toomisharjutust ei või viskehantlit koerale suhu hoida anda.

Algasend „rihmata kõrvalkäigu“ harjutuse alustamiseks peab olema võetud selleks hetkeks, kui teine koerajuht on jõudnud koos koeraga püsilamamise kohta ja võtnud seal algasendi.

Harjutuste osadeks jagamine:

2-osalised harjutused nagu „liikumisel istuma jäämine“, „lamama jäämine ja juurdetulek“, „liikumisel seisma jäämine“, „jooksult seisma jäämine“ võib jagada osadeks, et oleks võimalik anda iga harjutuse osa kohta sõltumatu hinnang. Osadeks jagamine toimub järgnevalt:

a) algasend, sissejuhataja osa, asendi võtmine = 5 punkti

b) edasine sooritus kuni harjutuse lõpuni = 5 punkti

Iga harjutuse hindamisel tuleb tähelepanelikult jälgida koera käitumist alates algasendist kuni harjutuse lõpetamiseni.

Lisakäsklused:

Kui koer ei soorita harjutust pärast kolmandat käsklust, antakse kogu harjutuse eest mitterahuldav hinne (0 punkti). Kui koer sooritab harjutuse osa alles pärast kolmandat käsklust, võib harjutuse eest anda maksimaalselt kõrgeima „mitterahuldava“ hinde.

Juurdekutsumisel on lubatud kasutada koera nime *juurdetulemise* käskluse asemel. Koera nime kasutamist koos ükskõik millise suulise käsklusega loetakse lisakäskluse andmiseks.

Hindamine: 1. lisakäsklus: harjutuse osa hindeks „rahuldav“

2. lisakäsklus: harjutuse osa hindeks „mitterahuldav“.

Näide: 5-punktiline harjutus:

1. lisakäsklus: „rahuldav“ 5-st punktist = -1,5 punkti

2. lisakäsklus: „mitterahuldav“ 5-st punktist = -2,5 punkti

Nende harjutuse osade vahele, kus koer tuleb ette istuma ja seejärel kõrvale algasendisse, samuti nendel juhtudel, kus koerajuht pöördub tagasi istuva, seisva või lamava koera juurde, tuleb enne järgmise käskluse andmist jätta selge paus (u 3 sekundit).

1. Rihmata kõrvalkäik

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *kõrvalkäimine* (nt „kõrval“)

Koerajuhil lubatud käsklust anda ainult liikumist alustades ja tempomuutustel.

b) Harjutuse sooritamine: koerajuht läheb rihmata kõrval käiva koeraga kohtuniku juurde, võtab algasendi ning raporteerib. Kohtuniku loal läheb koerajuht rihmata kõrvalkäiva koeraga harjutuse alguspunkti ja võtab algasendi. Kohtuniku märguandel alustab koerajuht harjutuse sooritamist. Saades käskluse *kõrvalkäimiseks*, peab algasendis koerajuhi kõrval otse istunud koer tähelepanelikult, rõõmsalt ja otse koerajuhile järgnema ning koerajuhi seisma jäämisel iseseisvalt, kiiresti ning otse istuma. Koera õlg peab olema pidevalt kohakuti koerajuhi vasaku põlvega. Harjutuse alguses liigub koerajuht peatumata 5 sammu otse edasi, teeb ümberpöörde ning pärast veel 10-15 sammu näitab jooksu ja aeglast liikumist (kumbagi vähemalt 10 sammu). Üleminekul jooksult aeglasele kõnnile ei ole vahesammud lubatud. Erinevad liikumiskiirused peavad üksteisest selgelt eristuma. Tavapärase kiirusega liikudes peab koerajuht tegema vähemalt kaks parem-, ühe vasak- ning kaks ümberpöoret ning pärast teist ümberpöoret peatuma. Ümberpöörde (180 kraadi sama koha peal) peab koerajuht tegema suunaga vasakule (jälgida skeemi). Ümberpöörde jaoks on võimalikud 2 erinevat varianti:

- koer läheb parempöördega ümber koerajuhi ringi;
- koer pöörab koha peal 180 kraadi vasakule.

Ühe eksami või võistluse ajal on võimalik vaid üks eelnimetatud variantidest.

Koerajuht peab tavapärase kõnnitempoga liikudes pärast teist ümberpööret vähemalt ühe korra peatuma (vt skeemi).

Koera õlg peab olema kohakuti koerajuhi vasaku põlvega; koer ei tohi koerajuhist ette liikuda, maha jääda ega külgsuunas kõrvale kalduda. Ümberpöörde peab koerajuht tegema suunaga vasakule. Kui koer ja koerajuht liiguvad esimesel sirgel, lastakse neist minimaalselt 15 sammu kauguselt 5-sekundilise vahega kaks lasku (kaliiber: 6 mm). Koer peab jääma laskude suhtes ükskõikseks. Juhul kui koer on paugukartlik, ta diskvalifitseeritakse ning kõik seni antud punktid tühistatakse. Harjutuse lõpus liigub koerajuht koos koeraga kohtuniku märguandel vähemalt neljast inimesest koosnevasse liikuvasse inimrühma. Inimrühmas peab koerajuht minema ümber ühe inimese vasakult ja ümber teise paremalt ringi ning vähemalt korra peatuma. Kohtunik võib vajadusel nõuda koerajuhilt inimrühma uuesti läbimist. Koerajuht lahkub koos koeraga inimrühmast ja võtab harjutuse lõpetamisel algasendi, mis on ka järgneva harjutuse algasendiks.

c) hindamine: koerajuhist ette liikumist, külgsuunas eemaldumist, mahajäämist, aeglast või kõhklevat istumist, lisakäsku, kehakeelega antavat abi, koerapoolset tähelepanematust kõikidel liikumiskiirustel ja pööretel ja/või koera survestatud olekut hinnatakse vastavalt.

2. Liikumise pealt istumine

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *kõrvalkäimine, istumine* (nt "kõrval", "istu")

b) Harjutuse sooritamine: koerajuht alustab korrektsest algasendist koos rihmata kõrval kõndiva koeraga liikumist. Ettevalmistavas osas peab koer tähelepanelikult, rõõmsalt, kiirelt ja keskendunult koerajuhiga kaasa liikuma, püüdes otse koerajuhi põlve kõrval. Pärast 10-15 sammu annab koerajuht peatumata, liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse *istumiseks*. Käskluse peale peab koer koheselt ja liikumissuunas istuma. Pärast käsklust liigub koerajuht veel 15 sammu edasi, peatub ja pöörab kohe ümber oma rahulikult ja tähelepanelikult istuva koera poole. Kohtuniku märguandel tuleb koerajuht tagasi koera juurde ja jääb tema paremale küljele seisma. Koerajuht võib läheneda koerale eest või minna koera tagant ringi.

c) Hindamine: vigasid algasendis, ettevalmistavas osas, aeglast istumist, rahutut ja mittetähelepanelikku istumist hinnatakse vastavalt. Juhul kui koer istumise asemel lamab või jääb seisma, võetakse maha 5 punkti. Teisi vigasid tuleb sel juhul täiendavalt arvesse võtta.

3. Lamama jäämine ja juurdetulek

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *kõrvalkäimine, lamamine, juurdetulemine, algasendisse minek* (nt "kõrval", "lama", „siia“, „kõrval(e)“)

b) Harjutuse sooritamine: koerajuht alustab korrektsest algasendist koos rihmata kõrval kõndiva koeraga liikumist. Ettevalmistavas osas peab koer tähelepanelikult, rõõmsalt, kiirelt ja keskendunult koerajuhiga kaasa liikuma, püüdes otse koerajuhi põlve kõrval. Pärast 10-15 sammu annab koerajuht peatumata, liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse *lamamiseks*. Käskluse peale peab koer koheselt ja liikumissuunas lamama. Pärast käsklust liigub koerajuht veel 30 sammu edasi, peatub ja pöörab kohe ümber oma rahulikult ja tähelepanelikult lamava koera poole. Kohtuniku märguandel kutsub koerajuht koera *juurdetulemise* käsklust või koera nime kasutades enda juurde. Koer peab tulema rõõmsalt, kiirelt ja otsejoones koerajuhi juurde ning istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette. Pärast käsklust *algasendisse minekuks* läheb koer kiirelt koerajuhi kõrvale, istudes otse koerajuhi vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhi põlvega.

c) Hindamine: vigasid ettevalmistavas osas, aeglast lamamist, rahutut lamamist, aeglast juurdetulekut nagu ka juurdetulekul aeglustamist, koerajuhi harkisjalgselt seismist, vigasid ees istumisel ja harjutuse lõpetamisel hinnatakse vastavalt. Juhul kui koer lamamise asemel istub või jääb seisma, võetakse maha 5 punkti. Teisi vigasid tuleb sel juhul täiendavalt arvesse võtta.

4. Liikumiselt seisma jäämine

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *kõrvalkäimine, seisma jäämine, istumine* (nt "kõrval", "seisa", "istu")

b) Harjutuse sooritamine: koerajuht alustab korrektsest algasendist koos rihmata kõrval kõndiva koeraga liikumist. Ettevalmistavas osas peab koer tähelepanelikult, rõõmsalt, kiirelt ja keskendunult koerajuhiga kaasa liikuma, püüdes otse koerajuhi põlve kõrval. Pärast 10-15 sammu annab koerajuht peatumata, liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse *seisma jäämiseks*. Käskluse peale peab koer koheselt ja liikumissuunas seisma jääma. Pärast käsklust liigub koerajuht veel 15 sammu edasi, peatub ja pöörab kohe ümber oma

rahulikult ja tähelepanelikult seisva koera poole. Kohtuniku märguandel tuleb koerajuht tagasi koera juurde ja jääb tema paremale küljele seisma. Umbes 3 sekundi pärast annab koerajuht kohtuniku märguandel koerale käskluse *istumiseks*, mille peale koer peab kiiresti ja otse istuma.

c) Hindamine: vigasid ettevalmistavas osas, koerajuhile järele liikumist, rahutut seismist, mitte-tähelepanelikku seismist, rahutut käitumist, kui koerajuht koera juurde tuleb, aeglast istumist harjutuse lõpus hinnatakse vastavalt. Juhul kui koer seismise asemel istub või lamab, võetakse maha 5 punkti. Teisi vigasid tuleb sel juhul täiendavalt arvesse võtta.

5. Toomine tasasel maal

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *toomine*, *loovutamine*, *algasendisse minek* (nt „too“, „anna“, „kõrval(e)“)

b) Harjutuse sooritamise: koerajuht viskab korrektsest algasendist viskehantli (1000 gr kaaluv puust hantel) umbes 10 meetri kaugusele. Käskluse *toomiseks* tohib anda alles siis, kui viskehantel on liikumatult paigale jäänud. Koerajuht ei tohi oma algasendit muuta. Koerajuhi kõrval vabalt ja rahulikult istunud koer peab pärast *toomise* käsklust kiiresti ja otsejoones viskehantlini jooksuma, selle koheselt üles võtma ning kiiresti ja otsejoones koerajuhile tooma. Koer peab istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette, hoides viskehantlit rahulikult suus nii kaua, kuni koerajuht selle pärast umbes 3-sekundilist pausi *loovutamise* käsklusega temalt ära võtab. Koerajuht peab seejärel hoidma viskehantlit rahulikult oma paremas allapoole väljasirutatud käes. Pärast käsklust *algasendisse minekuks* läheb koer kiirelt koerajuhi kõrvale, istudes otse koerajuhi vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhi põlvega. Koerajuht peab kogu harjutuse vältel seisma ühel ja samal kohal.

c) Hindamine: vigasid algasendis, aeglast viskehantlile järele jooksmist, vigasid ülesvõtmisel, aeglast tagasitulekut, viskehantli pillamist, viskehantliga mängimist või selle närimist, koerajuhi harkisjalu seismist, vigasid ees istumisel ja harjutuse lõpetamisel hinnatakse vastavalt. Kui koerajuht lahkub oma kohalt enne harjutuse lõppu, hinnatakse harjutus „mitterahuldavaks“. Juhul kui koer ei too viskehantlit ära, on antakse harjutuse eest 0 punkti.

6. Toomine üle tõkke (100 cm)

15 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *hüppamine*, *toomine*, *loovutamine*, *algasendisse minek* (nt „hopp“, „too“, „anna“, „kõrval(e)“)

b) Harjutuse sooritamise: koerajuht võtab koos koeraga algasendi vähemalt 5 sammu kaugusel tõkkest. Koerajuht viskab korrektsest algasendist viskehantli (650 gr kaaluv puust hantel) üle 100 cm kõrguse tõkke. Käskluse *hüppamiseks* tohib anda alles siis, kui viskehantel on liikumatult paigale jäänud. Koerajuhi kõrval vabalt ja rahulikult istunud koer peab pärast *hüppamise* ja *toomise* käsklusi (käskluse *toomiseks* peab andma hüppe ajal) hüppama üle tõkke seda puudutamata, jooksuma kiiresti ja otsejoones viskehantlini, selle koheselt üles võtma, seejärel kohe tõket puudutamata tagasi hüppama ning viskehantli kiiresti ja otsejoones koerajuhile tooma. Koer peab istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette, hoides viskehantlit rahulikult suus nii kaua, kuni koerajuht selle pärast umbes 3-sekundilist pausi *loovutamise* käsklusega temalt ära võtab. Koerajuht peab seejärel hoidma viskehantlit rahulikult oma paremas allapoole väljasirutatud käes. Pärast käsklust *algasendisse minekuks* läheb koer kiirelt koerajuhi kõrvale, istudes otse koerajuhi vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhi põlvega. Koerajuht peab kogu harjutuse vältel seisma ühel ja samal kohal.

c) Hindamine: vigasid algasendit, aeglast, jõuetut hüppamist viskehantlile järele minnes, vigasid ülesvõtmist, aeglast, jõuetut tagasihüppamist, viskehantli pillamist, viskehantliga mängimist või selle närimist, koerajuhi harkisjalu seismist, vigasid ees istumisel ja harjutuse lõpetamisel hinnatakse vastavalt. Juhul kui koer riivab tõket, võetakse maha kuni 1 punkt hüppe kohta, tõkkele toetamise eest kuni 2 punkti hüppe kohta.

Punktide jagunemine üle tõkke toomise harjutuses:

Minekuhüpe	Toomine	Tagasihüpe
5 punkti	5 punkti	5 punkti

Harjutuse **osade eest on punkte võimalik anda** ainult juhul, kui 3 harjutuse osast (minekuhüpe – toomine – tagasihüpe) on sooritatud vähemalt üks hüpe ja **toomise osa**.

Veatud hüpped ja toomine = 15 punkti

Mineku- või tagasihüpe sooritamata, eseme toomine veatu = 10 punkti

Mineku- ja tagasihüpe veatud, viskehantel toomata = 0 punkti

Kui viskehantel maandub tõkke suhtes liiga kaugele küljele või on koerale halvasti nähtav, on koerajuhil võimalus kohtuniku loal või soovitusel viskehantlit ilma punkte kaotamata uuesti visata. Koer peab sellisel juhul istuma jääma. Juhul kui koer järgneb koerajuhile ja möödub tõkkest, on harjutuse hindeks 0. Juhul kui koer lahkub algasendist, kuid ei möödu tõkkest, alandatakse harjutuse hinnet ühe hinde võrra.

Igasugust koerajuhipoolset abi, ilma et ta oma asendit muudaks, hinnatakse vastavalt. Juhul kui koerajuht lahkub oma kohalt enne harjutuse lõppu, hinnatakse harjutus "mitterahuldavaks". Kui koer hüppab minekuhüppele tõkke pikali, harjutust korratakse, seejuures antakse esimese hüppe eest hindeks „madal mitterahuldav“ (- 4p). Kui koer ei anna viskehantlit koerajuhile ära pärast kolmandat käsklust, siis **peab koera diskvalifitseerima** ja ta ei saa jätkata B-osa sooritamist.

7. Toomine üle A-tõkke (180 cm)

15 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *hüppamine, toomine, loovutamine, algasendisse minek* (nt „hopp“, „too“, „anna“, „kõrval(e)“)

b) Harjutuse sooritamine: koerajuht võtab koos koeraga algasendi vähemalt 5 sammu kaugusel A-tõkkest. Koerajuht viskab korrektselt algasendist viskehantli (650 gr kaaluv puust hantel) üle A-tõkke. Käskluse *hüppamiseks* tohib anda alles siis, kui viskehantel on liikumatult paigale jäänud. Koerajuhi kõrval vabalt ja rahulikult istunud koer peab pärast *hüppamise* ja *toomise* käsklusi (käskluse *toomiseks* peab andma hüppe ajal) üle A-tõkke ronima, kiiresti ja otsejoones viskehantlini jooksma, selle koheselt üles võtma, seejärel kohe üle A-tõkke tagasi ronima ning viskehantli kiiresti ja otsejoones koerajuhile tooma. Koer peab istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette, hoides viskehantlit rahulikult suus nii kaua, kuni koerajuht selle pärast umbes 3-sekundilist pausi *loovutamise* käsklusega temalt ära võtab. Koerajuht peab seejärel hoidma viskehantlit rahulikult oma paremas allapoole väljasirutatud käes. Pärast käsklust *algasendisse minekuks* läheb koer kiirelt koerajuhi kõrvale, istudes otse koerajuhi vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhi põlvega. Koerajuht peab kogu harjutuse vältel seisma ühel ja samal kohal.

c) Hindamine: vigast algasendit, aeglast, jõuetut hüppamist viskehantlile järele minnes, vigast ülesvõtmist, aeglast, jõuetut tagasihüppamist, viskehantli pillamist, viskehantliga mängimist või selle närimist, koerajuhi harkisjalu seismist, vigasid ees istumisel ja harjutuse lõpetamisel hinnatakse vastavalt.

Punktide jagunemine üle A-tõkke toomise harjutuses:

Minekuhüpe	Toomine	Tagasihüpe
5 punkti	5 punkti	5 punkti

Harjutuse **osade eest on punkte võimalik anda** ainult juhul, kui 3 harjutuse osast (minekuhüpe – toomine – tagasihüpe) on sooritatud vähemalt üks hüpe ja **toomise osa**.

Veatud hüpped ja toomine = 15 punkti

Mineku- või tagasihüpe sooritamata, eseme toomine veatu = 10 punkti

Mineku- ja tagasihüpe veatud, viskehantel toomata = 0 punkti

Kui viskehantel maandub tõkke suhtes liiga kaugele küljele või on koerale halvasti nähtav, on koerajuhil võimalus kohtuniku loal või soovitusel viskehantlit ilma punkte kaotamata uuesti visata. Koer peab sellisel juhul istuma jääma. Juhul kui koer järgneb koerajuhile ja möödub tõkkest, on harjutuse hindeks 0. Juhul kui koer lahkub algasendist, kuid ei möödu tõkkest, alandatakse harjutuse hinnet ühe hinde võrra.

Igasugust koerajuhipoolset abi, ilma et ta oma asendit muudaks, hinnatakse vastavalt. Juhul kui koerajuht lahkub oma kohalt enne harjutuse lõppu, hinnatakse harjutus "mitterahuldavaks".

Kui koer ei anna viskehantlit koerajuhile ära pärast kolmandat käsklust, siis **peab koera diskvalifitseerima** ja ta ei saa jätkata B-osa sooritamist.

8. Edasisaatmine ja lamamine

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *edasisaatmine, lamamine, istuma tõusmine* (nt „edasi“, „lama“, „istu“)

b) Harjutuse sooritamine: koerajuht alustab korrektselt algasendist koos rihmata kõrval kõndiva koeraga liikumist ettenähtud suunas. Pärast 10-15 sammu annab koerajuht käskluse *edasisaatmiseks*, tõstes samaaegselt käe üles. Seejärel jääb koerajuht seisma. Koer peab eemalduma sihikindlalt, sirgjooneliselt ja kiirelt vähemalt 30 sammu osutatud suunas. Kohtuniku märguandel annab koerajuht koerale käsu *lamamiseks*, mille peale koer peab koheselt lamama. Koerajuht võib kätt suundanäitavalt üleval hoida hetkeni, kuni koer on lamanud. Kohtuniku märguandel läheb koerajuht koera juurde ning astub tema kõrvale. Kohtuniku märguandel annab

koerajuht u. 3 sekundi möödumisel käsu *istuma tõusmiseks*, mille peale koer peab kiiresti ja otse koerajuhi kõrvale algasendisse istuma tõusma.

c) Hindamine: vigasid ettevalmistavas osas, koerajuhi kaasajooksmist, koera aeglast eemaldumist, tugevat kaldumist külgsuunas, liiga vähest eemaldumist, kõhklevat või liiga varajast lamamist, rahutut lamamist, nagu ka ennetavat istuma või püsti tõusmist koerajuhi lähenedes hinnatakse vastavalt. Lisaabi, näiteks *edasisaatmise* või *lamamise* käsklusi andes, arvestatakse hindamisel samuti.

Pärast seda, kui koer on ettenähtud kaugusele eemaldunud, annab kohtunik koerajuhile märku koera lamama käskimiseks. Juhul kui koer käskude peale ei peatu, antakse harjutuse eest 0 punkti.

- esimene lisakäsklus lamamiseks: -1,5 punkti;
- teine lisakäsklus lamamiseks: -2,5 punkti;
- koer peatub, kuid ei lama ka teise lisakäskluse peale: -3,5 punkti

Teisi vigasid tuleb lisaks arvesse võtta. Juhul kui koer läheb lamamiskohalt ära või tuleb koerajuhi juurde tagasi, antakse harjutuse eest 0 punkti.

9. Lamamine häiritud olukorras

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *lamamine*, *istuma tõusmine* (nt „lama“, „istu“)

b) Harjutuse sooritamine: enne seda, kui teine koer alustab B-osa sooritamist, läheb koerajuht koos koeraga kohtuniku poolt määratud punkti ja võtab korrektse algasendi. Seejärel annab koerajuht koerale käskluse *lamamiseks*. Koera juurde ei jäeta jalutusrihma ega ühtegi muud eset. Koerajuht eemaldub tagasi vaatamata koera juurest eksami- või võistlusplatsi piires vähemalt 30 sammu ning jääb rahulikult seisma seljaga koera poole, olles koera jaoks nähtaval. Koer peab koerajuhipoolsete mõjutusteta rahulikult lamama, kuni teine koer on sooritanud harjutused 1-7. Kohtuniku märguandel läheb koerajuht koera juurde ning jääb tema parema küljele seisma. Umbes 3 sekundi möödudes annab koerajuht kohtuniku märguandel koerale käsu *istuma tõusmiseks*, mille peale peab koer kiiresti ning otse koerajuhi kõrvale algasendisse istuma tõusma.

c) Hindamine: koerajuhi rahutut käitumist nagu ka muul kujul varjatult antavat abi, koera rahutut lamamist, nagu ka ennetavat istuma või püsti tõusmist koerajuhi lähenedes hinnatakse vastavalt. Kui koer seisab või istub, kuid jääb ettenähtud kohale, antakse osalised punktid. Juhul kui koer liigub ettenähtud kohast rohkem kui 3 meetrit eemale enne, kui teine koer on lõpetanud 4. harjutuse, antakse harjutuse eest 0 punkti. Juhul kui koer liigub ettenähtud kohast rohkem kui 3 meetrit pärast seda, kui paaris töötav koer on lõpetanud 4. harjutuse, antakse osalised punktid. Juhul kui koer liigub talle järele tulevale koerajuhile vastu, alandatakse hinnet kuni 3 punkti võrra.

PJK-3

PJK-3 koosneb järgnevatest osasooritustest:

A-osa	100 punkti
B-osa	100 punkti
Kokku:	200 punkti

PJK-3 „A-osa“ – jälg:

Võõras jälg, vähemalt 600 sammu, 5 sirget, 4 nurka (umbes 90 kraadi), 3 jäljeaset, vähemalt 60 minutit vana, jälje läbitöötamiseks aega 20 minutit

Jäljel püsimine:	79 punkti
Esemed:	21 punkti (7+7+7)
Kokku:	100 punkti

Juhul kui koer ei leia ühtegi eset, võib osasoorituse maksimumhindeks olla „rahuldav“.

Üldised nõuded:

Kohtunik või jäljekoordinaator määrab olemasoleva jäljepõllu asetust arvestades kindlaks jälgede kulgemise. Jäljed tuleb maha panna erinevalt. Ei ole lubatud, et näiteks esemed ja nurgad paikneksid igal jäljel üksteisest samal kaugusel. Jälje alguspunkt tuleb selgelt tähistada algusmärgiga, mis torgatakse maasse jälje alguspunktist vahetult vasakule.

Stardijärjekord loositakse pärast jälgede mahapanekut kohtuniku juuresolekul.

Jäljepõllud:

Jäljeosa läbiviimise jaoks on lubatud igasugune looduslik pinnas, näit. rohumaa, küntud põld, metsaalune.

Silmaga nähtavaid jälgi tuleks vältida nii palju kui võimalik. Kõigis eksami või võistlusastmetes on jälgede olemasolevale jäljepõllule sobitamisel võimalik pinnasemuutus.

Jälgede mahapanek:

Kohtuniku või jäljekoordinaatori kohustuseks on:

- jälje kulgemise kindlaksmääramine;
- jäljetegijate juhendamine;
- jälgede mahapanemise kontrollimine.

Iga jälje kulgemine tuleb sobitada kasutatava jäljepõllu asetusega.

Jälg tuleb maha panna tavapärase sammuga. Jäljetegijapoolne abi, kasutades tavapärasest erinevat sammu sirgetel, nurkades või esemetel, ei ole kogu jälje ulatuses lubatud.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata sellele, et jäljetegija(te)l peab olema jälgede tegemise osas eelnev kogemus.

Jäljetegija peab näitama jäljeaseteid kohtunikule või jäljekoordinaatorile enne jälje mahapanekut. Jäljetegija jääb hetkeks jälje alguspunkti (lõhnapadjale) seisma ja liigub seejärel tavapärase sammuga ettenähtud suunas. Sirged tuleb teha tavapärase sammuga, jälge katkestamata või samme rõhutamata. Kahe sirge vahele peab jääma vähemalt 30 sammu.

Nurgad tuleb teha samuti tavapärase sammuga, seejuures jälgides, et koeral peab olema võimalik jätkata tööd järgmisel sirgel ilma vahepealse katkestuseta (vt. joonist). Samme ei tohi rõhutada ega jälge katkestada. Koer ja koerajuht ei tohi jälje mahapanekut näha.

Jäljeasete jäljele asetamine:

Esimene jäljeasetatakse jäljele vähemalt 100 sammu järel esimesel või teisel sirgel. Teine jäljeasete asukohta määrab kohtunik, kolmas jäljeasetatakse viimase sirge lõppu. Jäljeaset ei või panna vähem kui 20 sammu enne või pärast nurka. Jäljeaseted tuleb asetada jäljele liikumise pealt. Peale viimase jäljeasete mahapanekut peab jäljetegija liikuma veel mõned sammud otse edasi.

Jäljeaseted:

Kasutada tohib ainult tugevat jäljetegija lõhna omavaid esemeid (olnud vähemalt 30 minutit jäljetegija käes). Ühel

jäljel tuleb kasutada erinevaid jäljeesemeid (materjal: näiteks nahk, tekstiil, puit). Esemed peavad olema umbes 10 cm pikad, 2-3 cm laiad ja 0,5-1 cm paksud. Nende värv ei tohi maastiku omast silmatorkavalt erineda. PJK 2. ja 3. astme eksamitel/võistlustel tuleb jäljeesemed nummerdada. Jäljeesemete numbrid peavad vastama jäljenumbri.

Koera jäljel töötamise ajal ei ole jäljetegijal, kohtunikul ega teda saatvatel isikutel lubatud minna piirkonda, kus koerajuhil ja koeral on õigus jäljel töötada.

Käsklused:

a) Üks suuline käsklus: *otsimiseks* (nt: „jälg“)

Suuline käsklus *otsimiseks* on lubatud anda jälje alguses, jäljele saatmisel pärast eset või juhul, kui koer teeb valenäitamise.

Jälje läbitöötamine ja jäljetöö hindamine:

b) Sooritamine: koerajuht valmistab koera jäljetöökse ette. Koer võib töötada ilma rihmata või 10 m pikkuse jäljenööri otsas. Jäljeajamise ajal võib 10 m pikkune jäljenõör kulgeda üle koera selja, küljelt või esi- ja/või tagajalgade vahelt läbi. Jäljenööri võib kinnitada otse mittepooavas asendis oleva kaelarihma külge või jäljerakmete kinnitusaasa külge (lubatud on rinnarakmed või Böttger-rakmed ilma lisarihmadeta). Kohtuniku kutsel läheb koerajuht koos koeraga kohtuniku juurde raporteerima. Raporteerimise ajal peab koer olema algasendis. Koerajuht teavitab kohtunikku, kas koer võtab jäljeeseme üles või näitab seda. Enne jäljetööd, jäljetööd alustades ja jäljetöö kestel peab vältima igasugust jõulist mõjutamist.

Jäljenõör peab olema vähemalt 10-meetrine. Kohtunik võib jäljenööri pikkust, kaelarihma ning jäljetrakse kontrollida ainult enne jäljetöö algust. „Flexi“-tüüpi rullrihmad ei ole lubatud.

Jäljealgus (lõhnapadi):

Kohtuniku märguandel tuuakse koer aeglaselt ja rahulikult alguspunkti ja pannakse jäljele. Koera lühidalt istuma panemine enne jäljealgust (u. 2 m) on lubatud.

Koer peab alustama jäljetööd iseseisvalt (sama kehtib jäljetöö uuesti alustamisel pärast jäljeeseme näitamist). Jäljenõör peab võimaldama koerajuhile teatava „mänguruumi“.

Koer peab võtma lõhna jäljealgusest rahulikult ja intensiivselt, nina maapinna lähedal. Lõhna ülesvõtmine peab toimuma koerajuhipoolse abita (v.a. käsklus *otsimiseks*). Lõhnapadja kontrollimisel ei ole ajalist piirangut; kohtunik peab otsustama lõhna ülesvõtmise intensiivsuse üle selle järgi, kuidas koer esimese sirge algusosas käitub.

Juhul kui koer töötab jäljealguse läbi kolmel korral, kuid ei suuda leida jälje kulgemise suunda, jäljetöö lõpetatakse.

Koer peab jälge ajama ühtlases tempos, intensiivselt, nina maapinna lähedal. Koerajuht järgneb koerale 10 m kaugusel jäljenööri lõpus. Vabalt (rihmata) töötava koera puhul tuleb samuti 10-meetrist vahemaad säilitada. Jäljenõör võib lõdvalt rippuda, kui koerajuht seda käest ei lase ning koeraga ettenähtud vahemaad säilitab. Vastu maapinda puutumine ei ole viga.

Jäljetöö:

Koer peab ajama jälge intensiivselt, kestvalt ning võimalikult ühtlases tempos (sõltuvalt pinnasest ja jälje raskusastmest). Koerajuht ei pea liikuma koera järel täpselt mööda jälge. Kiirus, millega jälg läbi töötatakse, ei ole hindamiskriteeriumiks seni, kuni jäljel töötatakse ühtlaselt ja veenvalt.

Nurgad:

Nurgad peab koer läbi töötama kindlalt. Kui koer kontrollib jälje asetust jäljelt lahkumata, siis seda ei loeta veaks. Nurkades keerutamine on viga. Pärast nurga läbimist peab koer jätkama jäljetööd eelneva jäljeajamisega samas tempos. Nurkade läheduses peab koerajuht püüdma säilitada nõutud vahemaad enda ja koera vahel.

Jäljeesemete näitamine või üles võtmine:

Leides eseme, peab koer selle ilma koerajuhipoolse mõjutuseta kohe üles võtma või seda veenvalt näitama. Eset üles võttes on koeral lubatud seista, istuda või tuua see seismajäänud koerajuhile. Jäljeesemega edasilikumine või selle üles võtmine lamades on viga. Jäljeesemete näitamine võib toimuda seistes, istudes või lamades.

Näitamisasendite vaheldumine erinevate esemete näitamisel on lubatud.

Veidi viltu lamamine eseme juures ei ole viga, jäljeeseme kõrvale lamamine või tugevalt koerajuhi poole pöördumine on vead. Jäljeesemed, mis leitakse tugeva koerjuhipoolse abiga (näiteks juhul, kui koer ei näita eset, kuid koerajuht kasutab jäljenööri mõjutamist või suulist käsklust, et takistada koeral jäljeajamise jätkamist), loetakse ületatuks.

Veidi viltu lamamine eseme juures ei ole viga, jäljeeseme kõrvale lamamine või tugevalt koerajuhi poole pöördumine on vead. Jäljeesemed, mis leitakse tugeva koerjuhipoolse abiga (näiteks juhul, kui koer ei näita eset, kuid koerajuht kasutab jäljenööri mõjutamist või suulist käsklust, et takistada koeral jäljeajamise jätkamist), loetakse ületatuks.

Kui koer on eset näidanud või selle üles võtnud, asetab koerajuht jäljenööri maha ja läheb koera juurde. Jäljeeset üles tõstes näitab koerajuht, et koer on eseme leidnud. Jäljeesemete üles võtmine ja näitamine samal jäljel on viga.

Igasugune jäljeesemega edasiliikumine ja jäljeeseme üles võtmine lamades on vead. Juhul kui koer toob eseme ära, ei või koerajuht koerale vastu liikuda.

Kui koerajuht läheb jäljeeseme vastuvõtmiseks või ülestõstmiseks koera juurde, peab ta jääma koera kõrvale seisma.

Koer peab jääma rahulikult eseme näitamise või ülevõtmise asendisse, kuni koerajuht annab talle käskluse jäljetöö jätkamiseks. Sellest asendist võtab koerajuht kaelarihma/jäljetraksid lähedalt jäljenööri kinni ning saadab koera *otsimise* käsklusega uuesti jälge ajama.

Jäljelt lahkumine:

Juhul kui koer soovib jäljelt lahkuda ning koerajuht teda selles takistab, annab kohtunik koerajuhile korralduse koerale järgneda. Koerajuht peab kohtuniku korraldusele alluma. Jäljetöö katkestatakse hiljemalt siis, kui koer eemaldub jäljest rohkem kui ühe jäljenööri pikkuse (rihmata jälge ajava koera puhul rohkem kui 10 m) või kui koerajuht keeldub täitmast kohtuniku korraldust ega järgne koerale.

Koera kiitmine:

Koera vaoshoitud kiitmine jäljel on lubatud ainult PJK astmes, kuid seda ei või teha nurkades. Kiidusõna ei või sisaldada *otsimise* käsklust. Koera võib lühidalt kiita esemetel enne või pärast seda, kui koerajuht on tõstnud käe ja näidanud eset.

Lõppraport:

Pärast jäljeajamise lõppu peab koerajuht leitud esemeid kohtunikule näitama. Viimase eseme näitamise järel ning enne lõppraportit ning soorituse eest antavate punktide teatavakstegemist kohtuniku poolt ei või koeraga mängida ega teda sööta. Lõppraporti ajal peab koer püsima algasendis.

Hindamine:

A-osa hindamine algab hetkest, kui koer jäljele pannakse.

Koer peab töötama jäljel veenvalt, intensiivselt ja jätkuvalt ning olema nõuetekohaselt koolitatud.

Koerajuht peab tema ees olevale ülesandele keskendumisele ning kaasa töötama. Ta peab suutma õigesti tõlgendada oma koera reaktsioone, keskendumisele tööle ning mitte laskma ümbritsevatel kõrvalistel teguritel end häirida.

Kohtunik peab lisaks koera ja koerajuhi tööle jälgima ka üldpilti – pinnaseolusid, ilmastikuolusid, võimalikke ristuvaid jälgi ning ajafaktorit – ning ta peab tööle hinnangu andmisel neid ka arvesse võtma.

- jäljel püsimine (näiteks jäljetöö tempo sirgetel, enne ja pärast nurki, enne ja pärast esemeid).
- koera koolitustase (näiteks hektiline jäljealgus, surutud olek, vältimiskäitumise pakkumine).
- koerajuhipoolne lubamatu abi;
- jäljeajamist raskendavad asjaolud:
  - jäljepõllu pinnas (pinnast kattev taimestik, liiv, maastiku vaheldumine, sõnnik);
  - tuul;
  - metsloomarajad;
  - ilm (palavus, külm, vihm, lumi);
  - vahelduvad ilmastikutingimused.

Jäljetööle hinnangu andmisel peab arvestama eeltoodud kriteeriumeid.

Pärast seda, kui koerajuht on jäljeajamiseks valmis koeraga töö alustamiseks raporteerinud, peab kohtunik valima jäljetöö jälgimiseks positsiooni, kust ta näeb nii jäljetööd kui märkab võimalikke koerajuhipoolseid mõjutusi ning kuulab koerajuhi poolt antavaid suulisi käsklusi.

Positsiooni valimisel peaks silmas pidama ka seda, et kohtunik ei satuks piirkonda, kus koeral on õigus jäljel töötada ning arvestama koerajuhi isikliku ruumi vajadust. Kohtunik peab suutma jälgida kogu jäljetööd.

Kohtunik peab hindama seda, millise innukuse ja millise enesekindlusega või vastavalt ebakindluse või vältimisega koer oma töösse suhtub.

Jälje läbitöötamise kiirus ei ole hindamiskriteeriumiks seni, kuni koer töötab jäljel intensiivselt, ühtlaselt ja veenvalt ning ilmutab positiivset suhtumist jäljetöösse.

Kui koer kontrollib jälje asetust jäljelt lahkumata, siis seda ei loeta veaks. Jäljel ekslemine, maapinnast kõrgel asetsev nina, loomulike vajaduste rahuldamine, nurkades keerutamine, koera pidev julgustamine koerajuhi poolt, koerajuhipoolne abi koerale jäljeajamisel või esemete näitamisel (jäljenööri kaudu või suuliselt), vigane jäljeesemete ülesvõtmine, vigane jäljeesemete näitamine ning valenäitamine (eset ei ole või leitud ese ei ole jäljetegija pandud) on vead ning neid hinnatakse vastavalt (igaüks kuni - 4 punkti).

Jäljel tugevalt ekslemine, puuduva intensiivsusega jäljeajamine, tormates jäljeajamine, loomulike vajaduste rahuldamine, hiirte otsimine jm taoline alandab igaüks punktisummat kuni 8 punkti võrra.

Jäljetöö katkestatakse, kui koer eemaldub jäljest rohkem kui ühe jäljenööri pikkuse võrra. Kui koer soovib jäljelt lahkuda ning koerajuht teda selles osas takistab, annab kohtunik koerajuhile korralduse koerale järgneda. Koerajuht peab kohtuniku korraldusele alluma. Kui koerajuht keeldub kohtuniku korraldust täitmast, jäljetöö katkestatakse.

Juhul kui koer ei jõua jälje lõppu eeskirjaga ettenähtud maksimaalse aja jooksul (1. ja 2. astmes 15 minutiga, 3. astmes 20 minutiga alates jäljetöö algusest) katkestab kohtunik jäljetöö. Katkestamise hetkeni toimunud jäljetööd hinnatakse.

Juhul kui koer näitab ühe jälje kestel mõlemat võimalikku liiki esemetööd, st võtab esemeid üles ja näitab esemeid, siis see on viga. Hinnatakse vaid neid jäljeesemeid, mis on näidatud/üles võetud koerajuhi poolt raporteerimisel ettekantud viisil.

Jäljeeseme ebakorrekse üles võtmise või näitamise või valenäitamise eest (eset ei ole või leitud ese ei ole jäljetegija pandud) võib antavat punktisummat vähendada kuni 4 punkti võrra. (Kui koerajuht läheb pärast valenäitamist koera juurde ja saadab koera sealt uuesti jäljele. Juhul kui koerajuht annab käskluse jäljeajamise jätkamiseks jäljenööri lõpus püsites, ilma et ta eelnevalt koera juurde oleks läinud, vähendatakse punktisummat 2 punkti võrra.)

Leidmata jäänud jäljeesemete eest punkte ei anta. Juhul kui ühtegi jäljetegija poolt jäljele asetatud eset ei leita, saab A-osa hindeks olla maksimaalselt "rahuldav". Siinjuures juures tuleb eriliselt arvesse võtta fakti, et koerajuht ei saa sooritada harjutust "esemelt uuesti jäljele saatmine".

Kui koer püüab jäljetöö ajal hakata taga ajama nähtavale ilmunud metsloomi, võib koerajuht püüda koera kontrolli alla saada, andes käskluse *lamamiseks*. Kohtuniku märguandel tuleb jäljetööd jätkata. Juhul kui see ei õnnestu, jäljetöö lõpetatakse (hinnang: diskvalifitseeritud kontrolli alt väljumise tõttu).

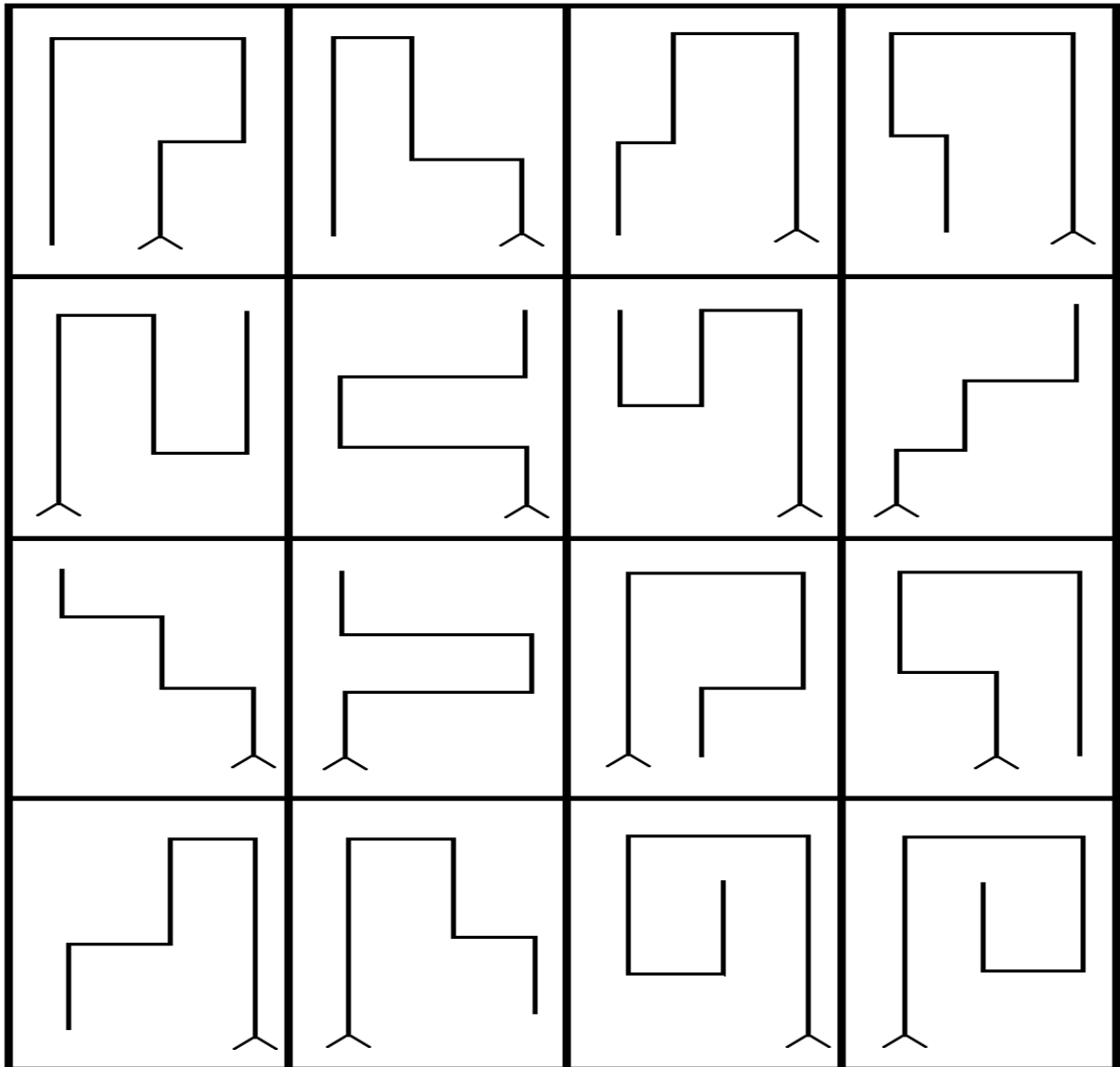
Katkestamine/diskvalifitseerimine:

Käitumine	Tagajärg
Koer saadetakse 3 korda edutult jäljealguspiirkonnast tööle	Katkestamine
- Kõikides astmetes: koer eemaldub jäljelt rohkem kui ühe jäljenööri pikkuse võrra või koerajuht ei allu kohtuniku korraldusele jäljelt eemaldunud koerale järgneda; - koer ei jõua eeskirjas ettenähtud aja jooksul jälje lõppu: 3. astmes 20 minutit alates jäljetöö algusest.	Katkestamine , selle hetkeni toimunud tööd hinnatakse HINNANG KUNI KATKESTAMISENI!
- koer võtab jäljeeseme üles ning keeldub seda loovutamast; - koer läheb metsloomale järele ning ei allu jäljetöö jätkamiseks antud käsule	DISKVALIFITSEERIMINE kontrolli alt väljumise tõttu!

Jäljeskeemid:

Alltoodud jäljeskeeme võib kasutada ka peegelpildis.

PJK-3

PJK-3 "B-osa" – kuulekus:

Harjutus 1:	rihmata kõrvalkäik	10 punkti
Harjutus 2:	liikumiselt istuma jäämine	10 punkti
Harjutus 3:	lamama jäämine ja juurdetulek	10 punkti
Harjutus 4:	jooksult seisma jäämine	10 punkti
Harjutus 5:	toomine tasasel maal	10 punkti
Harjutus 6:	toomine üle tõkke	15 punkti
Harjutus 7:	toomine üle A-tõkke	15 punkti
Harjutus 8:	edasisaatmine ja lamamine	10 punkti
Harjutus 9:	lamamine häiritud olukorras	10 punkti
Kokku:		100 punkti

Üldised nõuded:

Üldosa:

PJK-3 sooritusel läheb koerajuht rihmata kõrval käiva koeraga kohtuniku juurde, võtab algasendi ja raporteerib.

On eriti oluline jälgida, et osalev koer oleks enesekindel ja tunneks tööst rõõmu.

Kõigis harjutustes peab koer töötama rõõmuga ning koerajuhile keskendunult. Hindamisel tuleb lisaks töörõõmule arvesse võtta ka koera soorituste korrektsust ning see peab iseenestmõistetavalt ka harjutuste hinnetes kajastuma.

Juhul kui koerajuht unustab mõne harjutuse tervikuna sooritamata, tuletab kohtunik talle seda meelde. Punkte selle eest maha ei võeta. Harjutuseosade tegemata jätmine mõjutab harjutuse eest antavat hinnet.

Kasutatava varustuse nõuetelevastavust peab kohtunik kontrollima hiljemalt enne kuulekusosa algust. Varustus peab vastama PJK-eeskirjades sätestatule.

Harjutuste "rihmata kõrvalkäik" ning "lamamine häiritud olukorras" sooritamise ajal kasutatava stardipüstoli kaliiber peab olema 6 mm.

Kohtunik annab märku iga harjutuse alustamiseks. Kõik ülejäänud, nagu pöörded, peatumised, tempomuutused jms, tehakse ilma kohtuniku märguandeta.

Suulised käsklused on ära toodud käesolevates eeskirjades. Suulised käsklused on tavapärase hääletooniga antavad lühikesed ühesõnalised käsklused. Käsklusi võib anda mistahes keeles. Sama tegevuse jaoks tuleb alati kasutada ühte ja sama käsklust. Kui koer ei soorita harjutust või selle osa pärast kolmandat käsklust, harjutus katkestatakse ja punkte selle eest ei anta. Juurdekutsumisel on lubatud kasutada *juurdetulemise* käskluse asemel koera nime. Koera nime kasutamist koos ükskõik millise suulise käsklusega loetakse lisakäskluse andmiseks.

Harjutuse alustamine:

Kohtunik annab märku iga harjutuse alustamiseks.

Algasend:

Algasend „rihmata kõrvalkäigu“ harjutuse alustamiseks peab olema võetud selleks hetkeks, kui teine osalev koerajuht on oma koeraga võtnud algasendi harjutuse "lamamine häiritud olukorras" sooritamiseks. Sellest hetkest algab mõlema koera töö hindamine.

Iga harjutus algab ja lõpeb algasendiga. Algasendis peab koerajuht seisma sportlikult. Harkseis ei ole ühegi harjutuse juures lubatud.

Algasendis, mida on lubatud võtta ainult ühel korral edasisuunas liikumiselt, peab koer istuma tihedalt, otse, rahulikult ja tähelepanelikult koerajuhi vasakul küljel nii, et koera õlg ja koerajuhi põlv on kohakuti. Harjutust alustades on algasendit lubatud võtta ainult üks kord. Koera lühidalt kiitmine on lubatud ainult pärast harjutuse lõpetamist ja ainult algasendis. Pärast koera kiitmist võib koerajuht võtta uue algasendi. Igal juhul peab koera kiitmise ja uue harjutuse alustamise vahele jääma selgelt eristatav vahe (umbes 3 sekundit).

Algasendist liikuma hakates järgneb nn sissejuhatav osa. Koerajuht peab liikuma edasi vähemalt 10, kuid mitte rohkem kui 15 sammu, enne kui annab käskluse harjutuse sooritamiseks. Nende harjutuse osade vahele, kus koer tuleb ette istuma ja seejärel kõrvale algasendisse, samuti nendel juhtudel, kus koerajuht pöörduv tagasi istuva, seisva või lamava koera juurde, tuleb enne järgmise käskluse andmist jätta selge paus (u 3 sekundit). Koerajuht võib koera juurde tagasi pöördudes astuda koera kõrvale otse eest või minna ringiga koera selja tagant.

Vead algasendis ning ettevalmistavas osas peavad kajastuma harjutuse eest antavas hinnangus.

Harjutustevahelisel ajal, kui osalejal on vaja eksami- või võistlusplatsil liikuda, peab koer kõndima rihmata koerajuhi kõrval. Viskehantlit võtma minnes peab koer samuti koerajuhiga kaasas olema. Koerajuhil ei ole lubatud koera vabastada ega temaga mängida.

Ümberpöörde peab koerajuht tegema suunaga vasakule. Koer võib minna koerajuhi tagant ringi või püsida kogu pöörde vältel tema kõrval. Kõik ümberpöörded kogu eksami või võistluse jooksul tuleb sooritada samal viisil.

Pärast ees istumist võib koer minna algasendisse koerajuhi tagant ringi või pöördega otse eest.

Mitteelastne tõke peab olema 100 cm kõrge ning 150 cm lai. A-tõkke koosneb kahest ülevalt teineteise külge kinnitatud ronimistugedega seinast, mis peavad kumbki olema 150 cm lai ning 191 cm kõrge. Ronimisseinte maapoolsed otsas peavad teineteisest olema asetatud sellisele kaugusele, et A-tõkke kõrguseks oleks 180 cm. A-tõkke mõlemad kaldseinad peavad olema kaetud libisemiskindla materjaliga. Kaldseinte ülemisse poolde kinnitatakse 3 ronimistuge (läbimõõduga 24/48 mm). Ühe eksami või võistluse ajal peavad kõik koerad ületama samasid tõkkeid.

Toomisharjutuste sooritamisel on lubatud vaid puust viskehantlid, mis on ettenähtud kaaluga (tasasel maal – 2000 g, üle tõkke ja A-tõkke toomisel 650 g). Kõik osalejad peavad kasutama samasid korraldaja poolt ettenähtud viskehantleid. Enne ükskõik millist toomisharjutust ei või viskehantlit koerale suhu hoida anda.

Algasend „rihmata kõrvalkäigu“ harjutuse alustamiseks peab olema võetud selleks hetkeks, kui teine koerajuht on jõudnud koos koeraga püsilamamise kohta ja võtnud seal algasendi.

Harjutuste osadeks jagamine:

2-osalised harjutused nagu „liikumisel istuma jäämine“, „lamama jäämine ja juurdetulek“, „liikumisel seisma jäämine“, „jooksult seisma jäämine“ võib jagada osadeks, et oleks võimalik anda iga harjutuse osa kohta sõltumatu hinnang. Osadeks jagamine toimub järgnevalt:

a) algasend, sissejuhatava osa, asendi võtmine = 5 punkti

b) edasine sooritus kuni harjutuse lõpuni = 5 punkti

Iga harjutuse hindamisel tuleb tähelepanelikult jälgida koera käitumist alates algasendist kuni harjutuse lõpetamiseni.

Lisakäsklused:

Kui koer ei soorita harjutust pärast kolmandat käsklust, antakse kogu harjutuse eest mitterahuldav hinne (0 punkti). Kui koer sooritab harjutuse osa alles pärast kolmandat käsklust, võib harjutuse eest anda maksimaalselt kõrgeima „mitterahuldava“ hinde.

Juurdekutsumisel on lubatud kasutada koera nime *juurdetulemise* käskluse asemel. Koera nime kasutamist koos ükskõik millise suulise käsklusega loetakse lisakäskluse andmiseks.

Hindamine: 1. lisakäsklus: harjutuse osa hindeks „rahuldav“

2. lisakäsklus: harjutuse osa hindeks „mitterahuldav“.

Näide: 5-punktiline harjutus:

1. lisakäsklus: „rahuldav“ 5-st punktist = -1,5 punkti

2. lisakäsklus: „mitterahuldav“ 5-st punktist = -2,5 punkti

Nende harjutuse osade vahele, kus koer tuleb ette istuma ja seejärel kõrvale algasendisse, samuti nendel juhtudel, kus koerajuht pöördub tagasi istuva, seisva või lamava koera juurde, tuleb enne järgmise käskluse andmist jätta selge paus (u 3 sekundit).

Algasend „rihmata kõrvalkäigu“ harjutuse alustamiseks peab olema võetud selleks hetkeks, kui teine koerajuht on jõudnud koos koeraga püsilamamise kohta ja võtnud seal algasendi.

1. Rihmata kõrvalkäik

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *kõrvalkäimine* (nt „kõrval“)

Koerajuhil lubatud käsklust anda ainult liikumist alustades ja tempomuutustel.

b) Harjutuse sooritamine: koerajuht läheb rihmata kõrval käiva koeraga kohtuniku juurde, võtab algasendi ning raporteerib. Kohtuniku loal läheb koerajuht rihmata kõrvalkäiva koeraga harjutuse alguspunkti ja võtab algasendi. Kohtuniku märguandel alustab koerajuht harjutuse sooritamist. Saades käskluse *kõrvalkäimiseks*, peab algasendis koerajuhi kõrval otse istunud koer tähelepanelikult, rõõmsalt ja otse koerajuhile järgnema ning koerajuhi seisma jäämisel iseseisvalt, kiiresti ning otse istuma. Koera õlg peab olema pidevalt kohakuti koerajuhi vasaku põlvega. Harjutuse alguses liigub koerajuht peatumata 50 sammu otse edasi, teeb ümberpöörde ning pärast veel 10-15 sammu näitab jooksu ja aeglast liikumist (kumbagi vähemalt 10 sammu). Üleminekul jooksult

aeglasele kõnnile ei ole vahesammud lubatud. Erinevad liikumiskiirused peavad üksteisest selgelt eristuma. Tavapärase kiirusega liikudes peab koerajuht tegema vähemalt kaks parem-, ühe vasak- ning kaks überpöoret ning pärast teist überpöoret peatuma. Überpöörde (180 kraadi sama koha peal) peab koerajuht tegema suunaga vasakule (jälgida skeemi). Überpöörde jaoks on võimalikud 2 erinevat varianti:

- koer läheb parempöördega über koerajuhi ringi;
- koer pöörab koha peal 180 kraadi vasakule.

Ühe eksami või võistluse ajal on võimalik vaid üks eelnimetatud variantidest.

Koerajuht peab tavapärase kõnnitempoga liikudes pärast teist überpöoret vähemalt ühe korra peatuma (vt skeemi).

Koera õlg peab olema kohakuti koerajuhi vasaku põlvega; koer ei tohi koerajuhist ette liikuda, maha jääda ega külgsuunas kõrvale kalduda. Überpöörde peab koerajuht tegema suunaga vasakule. Kui koer ja koerajuht liiguvad esimesel sirgel, lastakse neist minimaalselt 15 sammu kauguselt 5-sekundilise vahega kaks lasku (kaliiber: 6 mm). Koer peab jääma laskude suhtes ükskõikseks. Juhul kui koer on paugukartlik, ta diskvalifitseeritakse ning kõik seni antud punktid tühistatakse. Harjutuse lõpus liigub koerajuht koos koeraga kohtuniku märguandel vähemalt neljast inimesest koosnevasse liikuvasse inimrühma. Inimrühmas peab koerajuht minema über ühe inimese vasakult ja über teise paremalt ringi ning vähemalt korra peatuma. Kohtunik võib vajadusel nõuda koerajuhilt inimrühma uuesti läbimist. Koerajuht lahkub koos koeraga inimrühmast ja võtab harjutuse lõpetamisel algasendi, mis on ka järgneva harjutuse algasendiks.

c) hindamine: koerajuhist ette liikumist, külgsuunas eemaldumist, mahajäämist, aeglast või kõhklevat istumist, lisakäske, kehakeelega antavat abi, koerapoolset tähelepanematust kõikidel liikumiskiirustel ja pöoretel ja/või koera survestatud olekut hinnatakse vastavalt.

2. Liikumise pealt istumine

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *kõrvalkäimine, istumine* (nt "kõrval", "istu")

b) Harjutuse sooritamine: koerajuht alustab korrektsest algasendist koos rihmata kõrvale kõndiva koeraga liikumist. Ettevalmistavas osas peab koer tähelepanelikult, rõõmsalt, kiirelt ja keskendunult koerajuhiga kaasa liikuma, püüdes otse koerajuhi põlve kõrvale. Pärast 10-15 sammu annab koerajuht peatumata, liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse *istumiseks*. Käskluse peale peab koer koheselt ja liikumissuunas istuma. Pärast käsklust liigub koerajuht veel 15 sammu edasi, peatub ja pöörab kohe über oma rahulikult ja tähelepanelikult istuva koera poole. Kohtuniku märguandel tuleb koerajuht tagasi koera juurde ja jääb tema paremale küljele seisma. Koerajuht võib läheneda koerale eest või minna koera tagant ringi.

c) Hindamine: vigasid algasendis, ettevalmistavas osas, aeglast istumist, rahutut ja mittetähelepanelikku istumist hinnatakse vastavalt. Juhul kui koer istumise asemel lamab või jääb seisma, võetakse maha 5 punkti. Teisi vigasid tuleb sel juhul täiendavalt arvesse võtta.

3. Lamama jäämine ja juurdetulek

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *kõrvalkäimine, lamamine, juurdetulemine, algasendisse minek* (nt "kõrval", "lama", "siia", "kõrval(e)")

b) Harjutuse sooritamine: koerajuht alustab korrektsest algasendist koos rihmata kõrvale kõndiva koeraga liikumist. Pärast 10-15 sammu tavalises kõnnitempos järgneb 10-15 sammu joostes. Seejärel annab koerajuht peatumata, liikumiskiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse *lamamiseks*. Käskluse peale peab koer koheselt ja liikumissuunas lamama. Pärast käsklust jookseb koerajuht veel 30 sammu edasi, peatub ja pöörab kohe über oma rahulikult ja tähelepanelikult lamava koera poole. Kohtuniku märguandel kutsub koerajuht koera *juurdetulemise* käsklust või koera nime kasutades enda juurde. Koer peab tulema rõõmsalt, kiirelt ja otsejoones koerajuhi juurde ning istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette. Pärast käsklust *algasendisse minekuks* läheb koer kiirelt koerajuhi kõrvale, istudes otse koerajuhi vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhi põlvega.

c) Hindamine: vigasid ettevalmistavas osas, aeglast lamamist, rahutut lamamist, aeglast juurdetulekut nagu ka juurdetulekul aeglustamist, koerajuhi harkisjalgset seismist, vigasid ees istumisel ja harjutuse lõpetamisel hinnatakse vastavalt. Juhul kui koer lamamise asemel istub või jääb seisma, võetakse maha 5 punkti. Teisi vigasid tuleb sel juhul täiendavalt arvesse võtta.

4. Jooksult seisma jäämine

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *kõrvalkäimine, seisma jäämine, juurdetulemine, algasendisse minek* (nt "kõrval", "seisa", „sia“, „kõrval(e)“)

b) Harjutuse sooritamise: koerajuht alustab korrektsest algasendist koos rihmata kõrval kõndiva koeraga joostes liikumist. Pärast 10-15 jooksusammu annab koerajuht peatumata, jooksukiirust muutmata ja tagasi vaatamata koerale käskluse *seisma jäämiseks*. Käskluse peale peab koer koheselt ja liikumissuunas seisma jääma. Pärast käsklust jookseb koerajuht veel 30 sammu edasi, peatub ja pöörab kohe ümber oma rahulikult ja tähelepanelikult seisva koera poole. Kohtuniku märguandel kutsub koerajuht koera *juurdetulemise* käsklust või koera nime kasutades enda juurde. Koer peab tulema rõõmsalt, kiirelt ja otsejoones koerajuhi juurde ning istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette. Pärast käsklust *algasendisse minekuks* läheb koer kiirelt koerajuhi kõrvale, istudes otse koerajuhi vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhi põlvega.

c) Hindamine: vigasid ettevalmistavas osas, koerajuhile järele liikumist, rahutut seismist, mittetähelepanelikku seismist, järgi liikumist aeglast juurdetulekut nagu ka juurdetulekul aeglustamist, koerajuhi harkisjalgset seismist, vigasid ees istumisel ja harjutuse lõpetamisel hinnatakse vastavalt. Juhul kui koer seismise asemel istub või lamab, võetakse maha 5 punkti. Teisi vigasid tuleb sel juhul täiendavalt arvesse võtta.

5. Toomine tasasel maal

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *toomine, loovutamise, algasendisse minek* (nt "too", „anna“, „kõrval(e)“)

b) Harjutuse sooritamise: koerajuht viskab korrektsest algasendist viskehantli (2000 gr kaaluv puust hantel) umbes 10 meetri kaugusele. Käskluse *toomiseks* tohib anda alles siis, kui viskehantel on liikumatult paigale jäänud. Koerajuht ei tohi oma algasendit muuta. Koerajuhi kõrval vabalt ja rahulikult istunud koer peab pärast *toomise* käsklust kiiresti ja otsejoones viskehantlini jooksma, selle koheselt üles võtma ning kiiresti ja otsejoones koerajuhile tooma. Koer peab istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette, hoides viskehantlit rahulikult suus nii kaua, kuni koerajuht selle pärast umbes 3-sekundilist pausi *loovutamise* käsklusega temalt ära võtab. Koerajuht peab seejärel hoidma viskehantlit rahulikult oma paremas allapoole väljasirutatud käes. Pärast käsklust *algasendisse minekuks* läheb koer kiirelt koerajuhi kõrvale, istudes otse koerajuhi vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhi põlvega. Koerajuht peab kogu harjutuse vältel seisma ühel ja samal kohal.

c) Hindamine: vigasid algasendis, aeglast viskehantlile järele jooksmist, vigasid ülesvõtmisel, aeglast tagasitulekut, viskehantli pillamist, viskehantliga mängimist või selle närimist, koerajuhi harkisjalu seismist, vigasid ees istumisel ja harjutuse lõpetamisel hinnatakse vastavalt. Kui koerajuht lahkub oma kohalt enne harjutuse lõppu, hinnatakse harjutus "mitterahuldavaks". Juhul kui koer ei too viskehantlit ära, on antakse harjutuse eest 0 punkti.

6. Toomine üle tõkke (100 cm)

15 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *hüppamine, toomine, loovutamise, algasendisse minek* (nt „hopp“, „too“, „anna“, „kõrval(e)“)

b) Harjutuse sooritamise: koerajuht võtab koos koeraga algasendi vähemalt 5 sammu kaugusel tõkkest. Koerajuht viskab korrektsest algasendist viskehantli (650 gr kaaluv puust hantel) üle 100 cm kõrguse tõkke. Käskluse *hüppamiseks* tohib anda alles siis, kui viskehantel on liikumatult paigale jäänud. Koerajuhi kõrval vabalt ja rahulikult istunud koer peab pärast *hüppamise* ja *toomise* käsklusi (käskluse **toomiseks** peab andma hüppe ajal) hüppama üle tõkke seda puudutamata, jooksma kiiresti ja otsejoones viskehantlini, selle koheselt üles võtma, seejärel kohe tõket puudutamata tagasi hüppama ning viskehantli kiiresti ja otsejoones koerajuhile tooma. Koer peab istuma tihedalt ja otse koerajuhi ette, hoides viskehantlit rahulikult suus nii kaua, kuni koerajuht selle pärast umbes 3-sekundilist pausi *loovutamise* käsklusega temalt ära võtab. Koerajuht peab seejärel hoidma viskehantlit rahulikult oma paremas allapoole väljasirutatud käes. Pärast käsklust *algasendisse minekuks* läheb koer kiirelt koerajuhi kõrvale, istudes otse koerajuhi vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhi põlvega. Koerajuht peab kogu harjutuse vältel seisma ühel ja samal kohal.

c) Hindamine: vigast algasendit, aeglast, jõuetut hüppamist viskehantlile järele minnes, vigast ülesvõtmist, aeglast, jõuetut tagasihüppamist, viskehantli pillamist, viskehantliga mängimist või selle närimist, koerajuhi harkisjalu seismist, vigasid ees istumisel ja harjutuse lõpetamisel hinnatakse vastavalt. Juhul kui koer riivab tõket, võetakse maha kuni 1 punkt hüppe kohta, tõkkele toetamise eest kuni 2 punkti hüppe kohta.

Punktide jagunemine üle tõkke toomise harjutuses:

Minekuhüpe	Toomine	Tagasihüpe
5 punkti	5 punkti	5 punkti

Harjutuse **osade eest on punkte võimalik anda** ainult juhul, kui 3 harjutuse osast (minekuhüpe – toomine – tagasihüpe) on sooritatud vähemalt üks hüpe ja **toomise osa**.

Veatud hüpped ja toomine	= 15 punkti
Mineku- või tagasihüpe sooritamata, eseme toomine veatu	= 10 punkti
Mineku- ja tagasihüpe veatud, viskehantel toomata	= 0 punkti

Kui viskehantel maandub tõkke suhtes liiga kaugele küljele või on koerale halvasti nähtav, on koerajuhil võimalus kohtuniku loal või soovitusel viskehantlit ilma punkte kaotamata uuesti visata. Koer peab sellisel juhul istuma jääma. Juhul kui koer järgneb koerajuhile ja möödub tõkkest, on harjutuse hindeks 0. Juhul kui koer lahkub algasendist, kuid ei möödu tõkkest, alandatakse harjutuse hinnet ühe hinde võrra.

Igasugust koerajuhipoolset abi, ilma et ta oma asendit muudaks, hinnatakse vastavalt. Juhul kui koerajuht lahkub oma kohalt enne harjutuse lõppu, hinnatakse harjutus "mitterahuldavaks". Kui koer hüppab minekuhüppel tõkke pikali, harjutust korratakse, seejuures antakse esimese hüppe eest hindeks „madal mitterahuldav“ (- 4p). Kui koer ei anna viskehantlit koerajuhile ära pärast kolmandat käsklust, siis **peab koera diskvalifitseerima** ja ta ei saa jätkata B-osa sooritamist.

7. Toomine üle A-tõkke (180 cm)

15 punkti

- a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *hüppamine, toomine, loovutamine, algasendisse minek* (nt „hopp“, „too“, „anna“, „kõrval(e)“)
- b) Harjutuse sooritamine: koerajuht võtab koos koeraga algasendi vähemalt 5 sammu kaugusel A-tõkkest. Koerajuht viskab korrektselt algasendist viskehantli (650 gr kaaluv puust hantel) üle A-tõkke. Käskluse *hüppamiseks* tohib anda alles siis, kui viskehantel on liikumatult paigale jäänud. Koerajuhil kõrval vabalt ja rahulikult istunud koer peab pärast *hüppamise* ja *toomise* käsklusi (käskluse *toomiseks* peab andma hüppe ajal) üle A-tõkke ronima, kiiresti ja otsejoones viskehantlini jooksma, selle koheselt üles võtma, seejärel kohe üle A-tõkke tagasi ronima ning viskehantli kiiresti ja otsejoones koerajuhile tooma. Koer peab istuma tihedalt ja otse koerajuhile ette, hoides viskehantlit rahulikult suus nii kaua, kuni koerajuht selle pärast umbes 3-sekundilist pausi *loovutamise* käsklusega temalt ära võtab. Koerajuht peab seejärel hoidma viskehantlit rahulikult oma paremas allapoole väljasirutatud käes. Pärast käsklust *algasendisse minekuks* läheb koer kiirelt koerajuhile kõrvale, istudes otse koerajuhile vasakule küljele nii, et tema õlg on kohakuti koerajuhile põlvega. Koerajuht peab kogu harjutuse vältel seisma ühel ja samal kohal.
- c) Hindamine: vigast algasendit, aeglast, jõuetut hüppamist viskehantlile järele minnes, vigast ülesvõtmist, aeglast, jõuetut tagasihüppamist, viskehantli pillamist, viskehantliga mängimist või selle närimist, koerajuhile harkisjalu seismist, vigasid ees istumisel ja harjutuse lõpetamisel hinnatakse vastavalt.

Punktide jagunemine üle A-tõkke toomise harjutuses:

Minekuhüpe	Toomine	Tagasihüpe
5 punkti	5 punkti	5 punkti

Harjutuse **osade eest on punkte võimalik anda** ainult juhul, kui 3 harjutuse osast (minekuhüpe – toomine – tagasihüpe) on sooritatud vähemalt üks hüpe ja **toomise osa**.

Veatud hüpped ja toomine	= 15 punkti
Mineku- või tagasihüpe sooritamata, eseme toomine veatu	= 10 punkti
Mineku- ja tagasihüpe veatud, viskehantel toomata	= 0 punkti

Kui viskehantel maandub tõkke suhtes liiga kaugele küljele või on koerale halvasti nähtav, on koerajuhil võimalus kohtuniku loal või soovitusel viskehantlit ilma punkte kaotamata uuesti visata. Koer peab sellisel juhul istuma jääma. Juhul kui koer järgneb koerajuhile ja möödub tõkkest, on harjutuse hindeks 0. Juhul kui koer lahkub algasendist, kuid ei möödu tõkkest, alandatakse harjutuse hinnet ühe hinde võrra.

Igasugust koerajuhipoolset abi, ilma et ta oma asendit muudaks, hinnatakse vastavalt. Juhul kui koerajuht lahkub oma kohalt enne harjutuse lõppu, hinnatakse harjutus "mitterahuldavaks".

Kui koer ei anna viskehantlit koerajuhile ära pärast kolmandat käsklust, siis **peab koera diskvalifitseerima** ja ta ei saa jätkata B-osa sooritamist.

8. Edasisaatmine ja lamamine

10 punkti

a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *edasisaatmine*, *lamamine*, *istuma tõusmine* (nt „edasi“, „lama“, „istu“)

b) Harjutuse sooritamine: koerajuht alustab korrektselt algasendist koos rihmata kõrvale kõndiva koeraga liikumist ettenähtud suunas. Pärast 10-15 sammu annab koerajuht käskluse *edasisaatmiseks*, tõstes samaaegselt käe üles. Seejärel jääb koerajuht seisma. Koer peab eemalduma sihikindlalt, sirgjooneliselt ja kiirelt vähemalt 30 sammu osutatud suunas. Kohtuniku märguandel annab koerajuht koerale käsu *lamamiseks*, mille peale koer peab koheselt lamama. Koerajuht võib kätt suundanäitavalt üleval hoida hetkeni, kuni koer on lamanud. Kohtuniku märguandel läheb koerajuht koera juurde ning astub tema kõrvale. Kohtuniku märguandel annab koerajuht u. 3 sekundi möödumisel käsu *istuma tõusmiseks*, mille peale koer peab kiiresti ja otse koerajuhi kõrvale algasendisse istuma tõusma.

c) Hindamine: vigasid ettevalmistavas osas, koerajuhi kaasajooksmist, koera aeglast eemaldumist, tugevat kaldumist külgsuunas, liiga vähest eemaldumist, kõhklevat või liiga varajast lamamist, rahutut lamamist, nagu ka ennetavat istuma või püsti tõusmist koerajuhi lähenedes hinnatakse vastavalt. Lisaabi, näiteks *edasisaatmise* või *lamamise* käsklusi andes, arvestatakse hindamisel samuti.

Pärast seda, kui koer on ettenähtud kaugusele eemaldunud, annab kohtunik koerajuhile märku koera lamama käskimiseks. Juhul kui koer käskude peale ei peatu, antakse harjutuse eest 0 punkti.

- esimene lisakäsklus lamamiseks: -1,5 punkti;
- teine lisakäsklus lamamiseks: -2,5 punkti;
- koer peatub, kuid ei lama ka teise lisakäskluse peale: -3,5 punkti

Teisi vigasid tuleb lisaks arvesse võtta. Juhul kui koer läheb lamamiskohalt ära või tuleb koerajuhi juurde tagasi, antakse harjutuse eest 0 punkti.

9. Lamamine häiritud olukorras

10 punkti

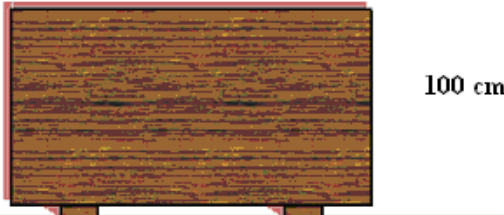
a) Üks käsklus iga järgneva tegevuse jaoks: *lamamine*, *istuma tõusmine* (nt „lama“, „istu“)

b) Harjutuse sooritamine: enne seda, kui teine koer alustab B-osa sooritamist, läheb koerajuht koos koeraga kohtuniku poolt määratud punkti ja võtab korrektselt algasendi. Seejärel annab koerajuht koerale käskluse *lamamiseks*. Koera juurde ei jäeta jalutusrihma ega ühtegi muud eset. Koerajuht eemaldub tagasi vaatamata koera juurest eksami- või võistlusplatsi piires vähemalt 30 sammu ning lahkub koera vaateväljast (varjesse). Koer peab koerajuhipoolsete mõjutusteta rahulikult lamama, kuni teine koer on sooritanud harjutused 1-7. Kohtuniku märguandel läheb koerajuht koera juurde ning jääb tema parema küljele seisma. Umbes 3 sekundi möödudes annab koerajuht kohtuniku märguandel koerale käsu *istuma tõusmiseks*, mille peale peab koer kiiresti ning otse koerajuhi kõrvale algasendisse istuma tõusma.

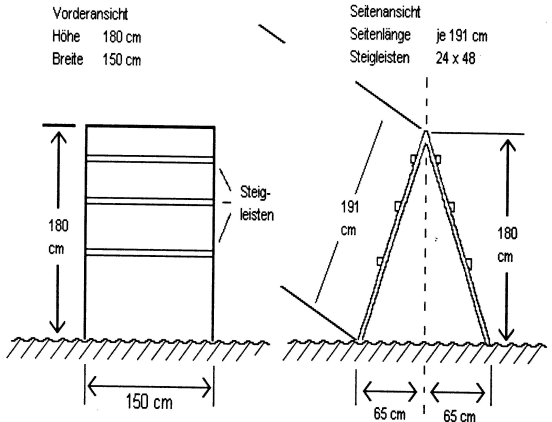
c) Hindamine: koerajuhi rahutut käitumist nagu ka muul kujul varjatult antavat abi, koera rahutut lamamist, nagu ka ennetavat istuma või püsti tõusmist koerajuhi lähenedes hinnatakse vastavalt. Kui koer seisab või istub, kuid jääb ettenähtud kohale, antakse osalised punktid. Juhul kui koer liigub ettenähtud kohast rohkem kui 3 meetrit eemale enne, kui teine koer on lõpetanud 6. harjutuse, antakse harjutuse eest 0 punkti. Juhul kui koer liigub ettenähtud kohast rohkem kui 3 meetrit pärast seda, kui paaris töötav koer on lõpetanud 6. harjutuse, antakse osalised punktid. Juhul kui koer liigub talle järele tulevale koerajuhile vastu, alandatakse hinnet kuni 3 punkti võrra.

Lisad PJK jaoks

a) Töke

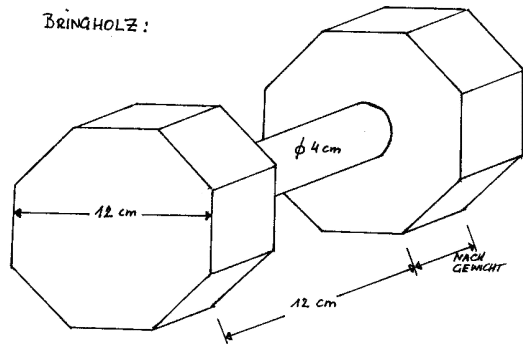
 <p>150 cm</p> <p>100 cm</p>	<p>Tökke kõrgus on 100 cm ja laius 150 cm (vaata joonist)</p> <p>Proovihüpped ei ole kuulekuseosa sooritamise ajal lubatud.</p>
---	---

b) A-töke

<p>Schrägwand</p> <p>Vorderansicht Höhe 180 cm Breite 150 cm</p> <p>Seitenansicht Seitenlänge je 191 cm Steigleisten 24 x 48</p> <p>180 cm</p> <p>150 cm</p> <p>Steigleisten</p> <p>191 cm</p> <p>180 cm</p> <p>65 cm 65 cm</p>	<p>A-töke koosneb kahest ülevalt teineteise külge kinnitatud ronimistugedega seinast, mis peavad kumbki olema 150 cm lai ning 191 cm kõrge. Ronimisseinte maapoolsed otsas peavad teineteisest olema asetatud sellisele kaugusele, et A-tökke kõrguseks oleks 180 cm. A-tökke mõlemad kaldseinad peavad olema kaetud libisemiskindla materjaliga. Kaldseinte ülemisse poolde kinnitatakse 3 ronimistuge (läbimõõduga 24/48 mm). Ühe eksami/võistluse ajal peavad kõik koerad ületama samasid tökkeid.</p> <p>Proovihüpped ei ole kuulekuseosa sooritamise ajal lubatud.</p>
---	---

c) Puust viskehantlid:

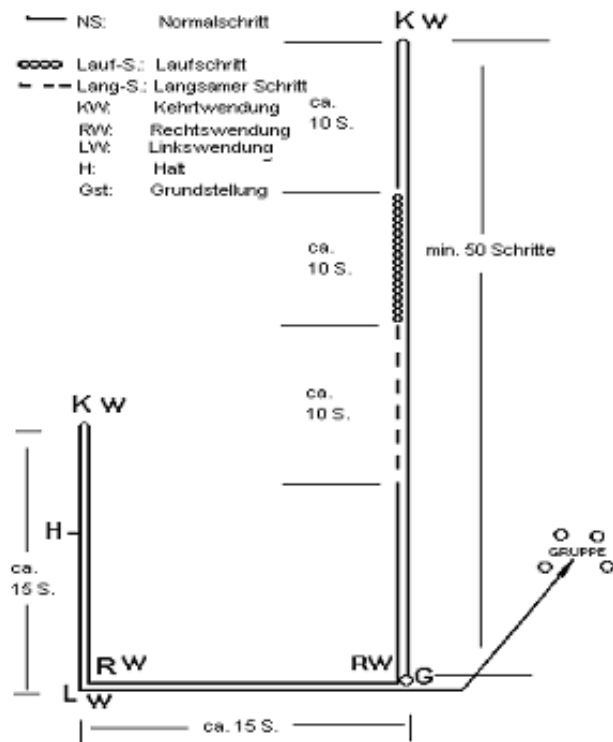
	PJK-1	PJK-2	PJK-3
Tasasel maal	650 gr	1.000 gr	2.000 gr
Üle tökke	650 gr	650 gr	650 gr
Üle A-tökke	650 gr	650 gr	650 gr

Toomisharjutuste sooritamisel on lubatud vaid puust viskehantlid. Kõik osalejad peavad kasutama samasid korraldaja poolt ettenähtud viskehantleid. Koerajuhile kuuluvad viskehantlid **ei ole** lubatud.

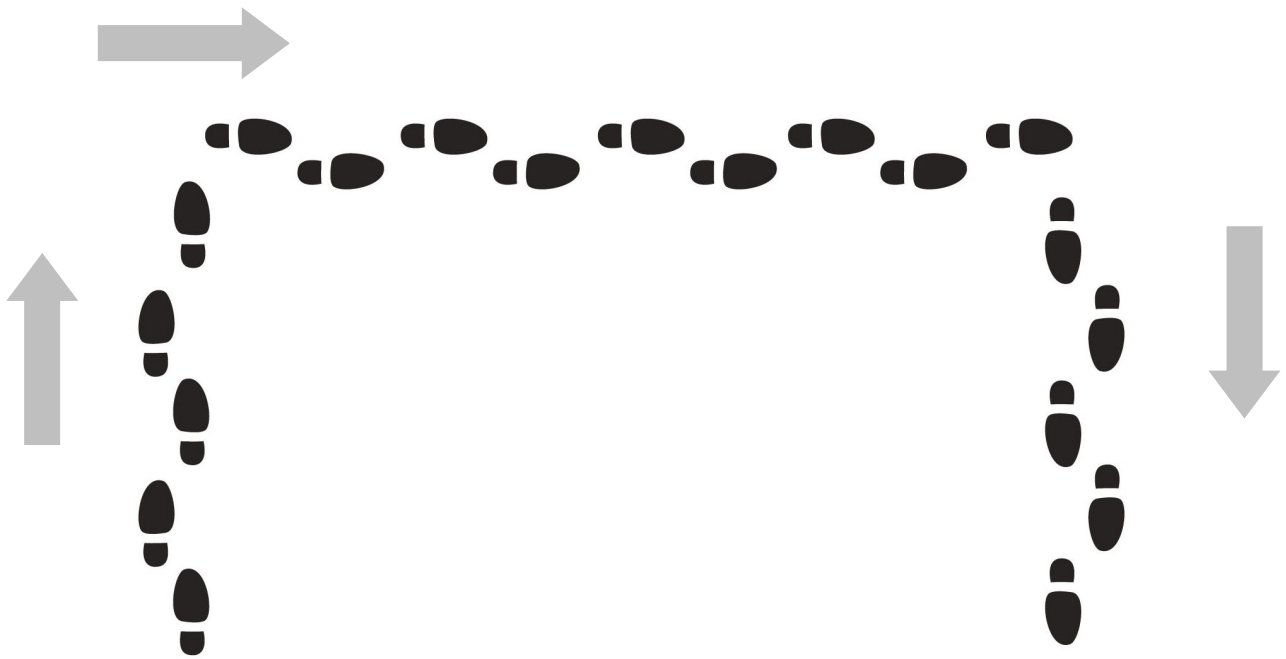
PJK eeskirjas toodud viskehantli joonis on ainult näidis. Oluline on, et viskehantli raskus oleks vastavalt eeskirjale, haaramisosa oleks puust ja asuks maast vähemalt 4 cm kõrgusel.

d) Sooritus

Koerajuht läheb PJK-1 astmes rihma otsas oleva koeraga ning PJK-2 ja PJK-3 astmes rihmata kõrval käiva koeraga kohtuniku juurde, võtab algasendi ning raporteerib. Pärast kohtunikult loa saamist liigub koerajuht koos rihmata kõrval käiva koeraga harjutuse alguspunkti ja võtab seal algasendi (kõik astmed). Saades kohtunikult järgmise märguande, alustab koerajuht harjutust. Algasendis koerajuhi kõrval otse, rahulikult ja tähelepanelikult istuv koer järgneb käskluse "kõrval" peale koerajuhile tähelepanelikult, rõõmsalt, otse ja kiirelt. Koera õlg peab olema pidevalt kohakuti koerajuhi vasaku põlvega ja koerajuhi seisma jäämisel peab koer iseseisvalt, kiiresti ning otse istuma. Harjutuse alguses liigub koerajuht peatumata 50 sammu otse edasi, teeb ümberpöörde ning pärast veel 10-15 sammu näitab kiiret ja aeglast liikumist (kumbagi vähemalt 10 sammu). Tempomuutustel ei ole vahesammud lubatud

Harjutuse alguses ja lõpus võetakse algasend samas punktis ("G"). Inimrühmas peab koerajuht minema ümber ühe inimese vasakult ja ümber teise paremalt ringi.

Viis, kuidas peavad olema tehtud nurgad.
Nurgad peavad olema suletud.
Jäljel ei tohi tekkida katkestust.